



รายงานการติดตามและประเมินผล
โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำและพัฒนาพื้นที่
เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ
และงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566



ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
ส่วนแผนงานและงบประมาณ
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
โทร 043-239256 www.kkpao.go.th



คำนำ

การติดตามและประเมินผล โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน ภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ โดยการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ ซึ่งเป็นงานที่ได้รับการร้องขอจากประชาชนในพื้นที่ และส่วนราชการอื่น ในการนำเครื่องจักรกลเข้าไปปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ ให้มีแหล่งน้ำสะอาด ประจำปีหมู่บ้านเพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพ และสร้างคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้านให้ดีขึ้น ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ร่วมกับเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ประชาชนตำบลบ้านค้อ ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน บริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ เป็นหนองน้ำสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน เพื่อให้งานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การดำเนินงานเน้นรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน และการบูรณาการของทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการสิ่งสาธารณะประโยชน์ในพื้นที่ของตนเอง สร้างจิตสำนึกของคนในชุมชน หมู่บ้านให้มีส่วนร่วม ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน และยังได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตทำให้ชุมชนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ในการนี้ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ประเมินผลที่ได้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลและแนวทาง ในการพัฒนาแผนงาน/โครงการ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหาร ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะนำไปใช้ในการบริหารงาน ในองค์กรให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยรวมต่อไป

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
ส่วนแผนงานและงบประมาณ
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรกฎาคม 2566

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล	2
3. ขอบเขตการติดตามและประเมินผล	2
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
5. นิยามศัพท์เฉพาะ	2
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	4
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	7
3. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด	9
4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	11
5. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่า	12
6. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	16
7. แนวทางการอนุรักษ์แหล่งน้ำ	20
บทที่ 3 วิธีการติดตามและประเมินผล	26
1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล	26
2. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล	27
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	27
6. การนำเสนอ	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30

บทที่ 5 สรุปการติดตามและประเมินผล	36
1. วัตถุประสงค์การติดตามและประเมินผล	36
2. แนวทางและวิธีการติดตามและประเมินผล	36
3. สรุปการติดตามและประเมินผล	37
4. ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล	44
บรรณานุกรม	45
ภาคผนวก	47
ภาพกิจกรรม	
แบบประเมิน	

บทสรุปผู้บริหาร

จากการติดตามและประเมินผลโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ แบบไม่เจาะจง จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ชุมชน ตำบลบ้านค้อ และหมู่บ้านใกล้เคียงที่ได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากโครงการ จำนวนทั้งสิ้น 220 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด – ต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นการติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์ในพื้นที่บริเวณรอบ ๆ หนองน้ำ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยทำการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกับประชาชนกลุ่มตัวอย่างโดยไม่เจาะจง เพื่อรวบรวมข้อมูลประเมินระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด-ปลายปิด ผลการติดตามและประเมินผล พบว่า

1.ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชนที่อาศัยในเขตตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รวม 20 หมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียงที่อยู่บริเวณรอบหนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ที่ประชาชนได้รับประโยชน์

ผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งสิ้น 220 คน พบว่า เป็นหญิง จำนวน 132 คน เป็นชาย จำนวน 88 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 76 คน รองลงมา มีอายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 54 คน อายุระหว่าง 45-54 ปี จำนวน 53 คน มีอายุระหว่าง 35-44 ปี จำนวน 27 คน มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 101 คน รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 75 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 17 คน ปริญญาตรี จำนวน 11 คน อาชีพหลักเป็นเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 96 คน รองลงมา รับจ้างทั่วไป จำนวน 58 คน พนักงานเอกชน จำนวน 32 คน เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 19 คน อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีจำนวนเท่ากัน 7 คน มีรายได้ต่อครัวเรือนจำนวนมากสุด 30,000 บาท/เดือน จำนวน 12 คน และรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน จำนวน 160 คน

2. ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินโครงการ

ผลการติดตามและประเมินความพึงพอใจของประชาชนตามโครงการพระราชริฏร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.40 เป็นโครงการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนและชุมชนในพื้นที่ ให้มีความรักหวงแหนพื้นที่แหล่งน้ำที่เป็นสาธารณะของคนในชุมชน เป็นการช่วยเพิ่มศักยภาพชุมชนให้มีจิตสำนึกและสามารถพึ่งพาตนเองด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการตรวจสอบงานด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และชุมชนโดยรอบ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือน สถานที่ในการดำเนินงาน หรือที่ตั้งโครงการ ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ประชาชนเกิดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำที่ไม่ซับซ้อน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ และ ทำให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสภาพแวดล้อมของชุมชน การอนุรักษ์แหล่งน้ำ และสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน มีความคุ้มค่ากับทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ไป

3. ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

ผลการติดตามและประเมินผล พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปี พ.ศ. 2566 จำนวนทั้งสิ้น 134,650.-บาท ซึ่งความเหมาะสมในการเลือกพื้นที่ดำเนินการเป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์บริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ สภาพเดิมเป็นป่ารก มีต้นไม้ขึ้นบริเวณรอบ ๆ มีการปรับแต่งบริเวณหนองน้ำขึ้นมาใหม่ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพ มีความคุ้มค่า ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ตลอดจนปัญหาหรือผลกระทบต่าง ๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ความเหมาะสมสภาพพื้นที่ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพเดิมก่อนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเริ่มดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่สาธารณะประโยชน์ของชุมชนเป็นหนองน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน บริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้วมีพื้นที่ประมาณ 32 ไร่ และลำห้วยใหญ่ พื้นที่กว้าง 40 เมตร ยาว 200 เมตร สภาพพื้นที่ทั้ง 2 แห่ง เป็นป่ารก ต้นไม้เถาวัลย์ขึ้นเต็มพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับชาวบ้านในพื้นที่ตำบลบ้านค้อ ทำการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ก่อน และเป็นโครงการที่ประชาชนในพื้นที่ร้องขอ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ้านค้อ โดยจะมีการประชุมชาวบ้านเพื่อลงมติ ในการของบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วน

จังหวัดขอนแก่น และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเข้าไปดำเนินการ โดยนำเครื่องจักรกลเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ การปรับบริเวณพื้นที่หนองน้ำสาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้าน โดยดำเนินการขุดปรับปรุงบริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ปรับคันคูให้เป็นทีปลูกพืชผักสวนครัว ให้กับชาวบ้านในเขตตำบลบ้านค้อ เพื่อช่วยในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้วและลำห้วยใหญ่ แหล่งน้ำสาธารณะของชุมชนให้เป็นสถานที่พักผ่อน เดินออกกำลังกายรอบแหล่งน้ำธรรมชาติ มีแหล่งน้ำสะอาดประจำหมู่บ้าน และเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง ในการสำรวจพื้นที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นพื้นที่เกษตรชุมชน เป็นการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบกับความเดือดร้อนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำและพื้นที่บริเวณโดยรอบแหล่งน้ำได้ อันเนื่องมาจากมีวัชพืชปกคลุม รกร้าง ไม่ได้รับการดูแลเป็นเวลานาน และเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้กับแปลงเกษตรปลูก พืชผักสวนครัว นำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับชุมชน พืชผักปลอดสารพิษ ชาวบ้านมีความปลอดภัย

ทั้งนี้ กล่าวได้ว่า การเลือกพื้นที่ดำเนินการจำเป็นต้องเลือกพื้นที่ที่ไม่มีปัญหาในที่ดินของชาวบ้านหรือบริเวณใกล้เคียง เป็นแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ใช้ร่วมกันหลายหมู่บ้านและจะต้องเป็นโครงการที่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับชาวบ้าน และชาวบ้านได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

2. ความคุ้มค่ากับงบประมาณ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณ เป็นเงินทั้งสิ้น 134,650.-บาท ในการพัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้อุปโภค บริโภค ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำและพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นความร่วมมือของคนในชุมชนที่ต้องการพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน และปรับสภาพพื้นที่รอบ ๆ บริเวณหนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ให้เป็นสถานที่ทำการเกษตร ปลูก พืชผักได้โดยไม่ทำลายระบบนิเวศน์ การปรับปรุงและพัฒนาบริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ โดยใช้เครื่องจักรกลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเข้าไปดำเนินการขุดลอกกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ งบประมาณจะใช้จ่ายเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องจักรกลในการปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก ซึ่งเป็นวัชพืชในแหล่งน้ำที่นำมาแปรสภาพเป็นปุ๋ยหมัก นำมาเป็นปุ๋ยใช้ในการปลูกพืชผักสวนครัว ได้ประโยชน์หลายอย่าง มีแหล่งน้ำที่สะอาดไว้ใช้อุปโภคบริโภค มีพื้นที่เพาะปลูกแปลงผักสวนครัว ที่ปลอดภัยจากสารพิษดีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

ทั้งนี้กล่าวได้ว่า ความคุ้มค่ากับงบประมาณนอกจากจะตีค่าออกมาเป็นตัวเงินไม่ได้ แต่เป็นการวัดความคุ้มค่าทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนมีสุขภาพดี มีรายได้ ประชาชนมีความพึงพอใจ ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยไม่ได้รับผลกระทบในด้านลบแต่อย่างใด เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สามารถพึ่งพาตนเองได้

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ พบว่า ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ เพราะการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะ โดยการปรับบริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ให้เป็นน้ำที่นำมาใช้อุปโภค บริโภค สำหรับนำมาทำการเกษตรโดยทำการปลูกพืชผักสวนครัว ผักปลอดสารพิษ และปรับบริเวณคันคูสระ ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับคนในชุมชน หมู่บ้านใกล้เคียง และสามารถเดินวิ่งออกกำลังกายบริเวณรอบ ๆ หนองน้ำได้ ประชาชนยังได้รับประโยชน์จากโครงการในการปรับปรุงพื้นที่สาธารณะแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้เป็นแปลงเพาะปลูกทางการเกษตร ปลูกผักสวนครัวของชาวบ้าน เป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของคนในชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และส่วนราชการอื่น ในการพัฒนาและให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบกับความเดือดร้อนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำและพื้นที่บริเวณโดยรอบแหล่งน้ำได้อันเนื่องมาจากวัชพืชปกคลุม รกร้าง ไม่ได้รับการดูแลเป็นเวลานาน และเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก เพื่อแจกจ่ายใช้ในแปลงเกษตร ในการเพาะปลูกพืชผักสวนครัว นำไปสู่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน และสามารถแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้อย่างดี

ทั้งนี้กล่าวได้ว่า ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากโครงการมีหลายด้านประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านสังคม ด้านคุณภาพชีวิต ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นจะเห็นได้จากผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ

ผลการติดตามและประเมินผล พบว่า การประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการนี้เกิดจาก ความต้องการของคนในพื้นที่ตำบลบ้านค้อ ที่มีความต้องการตรงกันในการที่จะปรับปรุงบริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ปรับแต่งให้เป็นสถานที่แปลงเพาะปลูกพืชทางการเกษตร ผักสวนครัวปลอดสารพิษ ใช้พื้นที่สาธารณะให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนในพื้นที่ และเป็นสถานที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน การดำเนินงานตามแนวทางพระราชรัฐ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการอื่น ในการร่วมกันอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน ตามนโยบายของรัฐบาลในการดำเนินการคลองสวย น้ำใส คนไทยมีความสุข และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ในการให้บริการประชาชน โดยมีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) แสดงเจตนารมณ์ร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยนายพงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มอบหมายให้ นายธาดา พรหมสาขา ณ สกลนคร รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นผู้ร่วมลงนามกับเทศบาลตำบลบ้านค้อ โดยนายจักรพงษ์ เพ็ชรแสน นายกเทศมนตรีตำบลบ้านค้อ และคณะกรรมการบ้านโนนลาน โดยนายทองพูล แดงตาโคตร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ลงนามร่วมกัน เพื่อร่วมกันดำเนินโครงการพระราชรัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำและพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน และเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกแก่ประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำสาธารณะ

ของหมู่บ้านให้มีความยั่งยืน คือการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน โดยใช้เครื่องจักรกลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้ประชาชนได้มีแหล่งน้ำไว้อุปโภค บริโภค ยกระดับคุณภาพชีวิต และการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชุมชนในการปลูกพืชผักสวนครัวบริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้วและลำห้วยใหญ่ และพัฒนาปรับปรุงพื้นที่บริเวณรอบสระน้ำให้เป็นแปลงปลูกพืชผลทางการเกษตรและพืชผักสวนครัวของชุมชน ให้ประชาชนสามารถนำสินค้าทางการเกษตรมาจำหน่าย เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้ และสร้างคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น และปรับคันคูให้เป็นสถานที่เดิน วิ่ง ออกกำลังกายของชุมชน มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันการดำเนินงานโครงการ มีการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย ภาคประชาชน คนในชุมชน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เกษตรจังหวัด ที่มีมิตรร่วมกันตามแนวทางประชารัฐร่วมมือ ในการร่วมคิด ร่วมทำ ในการจัดหोजค์กร หรือหน่วยงานภาครัฐ การจัดหางบประมาณมาสนับสนุนเพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ การปรับปรุงน้ำให้เป็นน้ำที่สามารถนำมาใช้ทำการเกษตร และปรับปรุงบริเวณพื้นที่และพัฒนาแหล่งน้ำ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ สำหรับปลูกพืชผักสวนครัวของชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ทั้งนี้กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ ประชาชนมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับประโยชน์จากโครงการมีการประชาสัมพันธ์การทำงานในหลายด้านประกอบด้วย ด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านคุณภาพชีวิต มีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ จะเห็นได้จากผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลจากการ ติดตามและประเมินผลโครงการประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ยังต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมด้านแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้เป็นสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกายของคนในชุมชน ตลอดจนการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้คนในชุมชน ซึ่งประชาชนมีความต้องการมากที่สุด ในแต่ละพื้นที่ทั้งจังหวัดประสบปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำในการทำเกษตร ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์

1.2 หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง และเป็นเจ้าของพื้นที่ ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดการปรับปรุง บริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับประชาชนมีความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักจากวัชพืชมาใช้ในการเกษตร

1.3 หน่วยงานในชุมชน เช่น ระดับครัวเรือน เกษตรกร โรงเรียน และวัด ควรมีการให้ความรู้ สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งน้ำ ทรัพยากรน้ำ โรงเรียน หรือการนำวัดที่เป็นพื้นที่ทางจิตใจของคนในพื้นที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำที่เป็นแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์ โดยการจัดนิทรรศการให้ความรู้ การจัดอบรม การใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อทำการเกษตรเอง

ตลอดทั้งเพื่อการเกษตรที่ให้แก่อุบลราชธานีเกษตรกร เป็นการปลูกจิตสำนึกที่ดี และก่อให้เกิดความเข้าใจ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ หรือแหล่งน้ำที่เป็นแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์มากยิ่งขึ้น

1.4 หน่วยงานภาคเอกชน ควรดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม ที่จะเป็นการกระตุ้น และสร้างจิตสำนึก ของเกษตรกรในพื้นที่ด้านการอนุรักษ์แหล่งน้ำ โดยเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม อย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นการสร้างแหล่งน้ำสำรอง โดยหน่วยงานภาคเอกชนเป็นผู้สนับสนุนเงินก่อสร้าง และเกษตรกรในพื้นที่เป็นผู้ลงมือก่อสร้าง และใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการผ่านมาสัก 1-2 ปี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหลายๆ ด้าน เพื่อจะได้รับทราบปัญหา การวิเคราะห์ การวางแผนแนวทางแก้ปัญหา การปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหา อันจะ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

บทที่ 1

บทนำ

1.หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนา (12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ และจากการที่ประเทศไทยได้ประกาศยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561–2580) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 พระราชบัญญัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 นโยบายของรัฐบาลในการดำเนินโครงการคลองสวย น้ำใส คนไทยมีความสุข และนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่แถลงต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีภารกิจสำคัญในการให้บริการประชาชน การสร้างและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบกและทางน้ำ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ การอนุรักษ์ แหล่งน้ำ โดยการจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าว ในแต่ละปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้รับการร้องขอจากประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และส่วนราชการอื่น และการให้ความช่วยเหลือในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ ให้มีแหล่งน้ำสะอาดประจําหมู่บ้าน เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพ และสร้างคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้านให้ดีขึ้น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น คือเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ทำภารกิจหลักและเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการเป็นการบูรณาการร่วมกันในการจัดทำ โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน ภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐบาล และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ข้อที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และส่วนราชการอื่นในการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบกับความเดือดร้อนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำและพื้นที่บริเวณโดยรอบแหล่งน้ำได้ เนื่องจากมีวัชพืช ปกคลุม รกร้าง ไม่ได้รับการดูแลเป็นเวลานาน และเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก เพื่อแจกจ่ายใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผักสวนครัว นำไปสู่การสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ใช้พื้นที่ในการทำประโยชน์และมีความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน “หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่” บ้านโนนลาน ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น อีกทั้งทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โดยรอบและใกล้เคียงได้รับความเดือดร้อนในการใช้น้ำอุปโภค เกษตรกรรม และการประมง องค์การบริหารส่วน

จังหวัดขอนแก่น ร่วมกับเทศบาลตำบลบ้านค้อ ได้บูรณาการกันให้การช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมน้ำเสียไปบำบัดก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงได้จัดทำโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำและพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน ภายใต้โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม โดยการใช้เทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสีย ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ง่าย สะดวก และเป็นวิธีการที่อาศัยธรรมชาติให้ช่วยเหลือธรรมชาติด้วยกันเอง

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อต้องการทราบความพึงพอใจ ความคุ้มค่า ผลกระทบของประชาชนชุมชนในพื้นที่ตำบลบ้านค้อ ที่อาศัยบริเวณรอบๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

1. เพื่อทราบถึงผลสำเร็จความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ
2. เพื่อต้องการทราบถึงความคุ้มค่า ผลกระทบ และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ
3. เพื่อทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและคนชุมชนในการดำเนินงานโครงการ
4. เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคของการดำเนินโครงการ ในการบริหารงานขององค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดขอนแก่นในครั้งต่อไป

3. ขอบเขตการติดตามและประเมินผล

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล คือ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น ประชาชน คนในชุมชนในพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 20 หมู่บ้าน

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินการโครงการ
2. ทราบถึงความคุ้มค่า ผลกระทบและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ
3. ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน คนในชุมชนในการดำเนินโครงการ
4. ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินงานโครงการ
5. ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการ

บริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

5. นิยามศัพท์

1. ประชากร หมายถึง ผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณรอบหนองสระแก้ว, ลำห้วยใหญ่ เขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
2. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาตนเอง ร่วมให้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญ ที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
3. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาปัจจัยให้ทราบถึงจุดเด่น หรือจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบแล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้นเพื่อการดำเนินงานต่อไปหรือจะยุติการดำเนินงานโครงการนั้น
4. ความคุ้มค่า หมายถึง การดำเนินภารกิจของภาครัฐเพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นได้ทั้งผลสำเร็จที่พึงประสงค์ และผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนและสังคม ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ และไม่สามารถคำนวณเป็นเงินได้
5. ผลกระทบของโครงการ คือ ผลที่ตามมาหลังจากมีผลผลิตของโครงการแล้ว อาจเป็นเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพก็ได้ เพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าสมควรดำเนินโครงการต่อไปหรือไม่ เจื่อนไขความสำเร็จของการติดตามและวิจัยประเมินผลโครงการ
6. แหล่งน้ำสาธารณะ หมายถึง แหล่งน้ำหนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ บ้านโนนลาน ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เท่านั้น
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เท่านั้น

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมินผลโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน ภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นในครั้งนี้ ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผลโครงการ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด
4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่า
6. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
7. แนวทางการอนุรักษ์แหล่งน้ำ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

(1) ความหมายของการมีส่วนร่วม

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527) ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุม การใช้และกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน การสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งรูปแบบส่วนบุคคล กลุ่มชน สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน

ปรัชญา เวสารัชช (2528) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าหมายถึง การที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยการใช้ความพยายามหรือใช้ทรัพยากรบางอย่างส่วนตนในกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาของชุมชน

ศุภวิทย์ อายุวัฒน์ และคณะ (2535) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการให้โอกาสประชาชนเข้าร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการเบื้องต้นจนถึงกระบวนการสิ้นสุด โดยในการเข้าร่วมอาจจะเข้าร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือครบวงจรก็ได้ การเข้าร่วมมีทั้งกลุ่มหรือองค์กร

อภิชัย พันธเสน (2539) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมอาจเริ่มต้นจากการพัฒนามาจากข้างล่างแทนวิธีการพัฒนามาจากนโยบายเบื้องบน จุดเริ่มต้นคือการกระจายอำนาจของการวางแผนจากส่วนกลางไปเป็นการวางแผนส่วนภูมิภาค

ดังนั้น จึงสรุปการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการพัฒนาทั้งในแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่

(2) ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์ (2526) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ร่วมคิด : สภาพปัญหาที่มีอยู่ และสาเหตุปัญหา
2. ร่วมวางแผน : วิเคราะห์สาเหตุ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาพิจารณาทางเลือก
3. ร่วมดำเนินการ : ดำเนินงานตามโครงการและแผนกำหนดโครงการและแผนงาน
4. ร่วมติดตามประเมินผล : ประเมินผลความสำเร็จหรือล้มเหลวเป็นระยะ ๆ และแก้ไข

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527) กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องให้บรรลुวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ 8 ประการ คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร
2. ร่วมคิดหรือสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาขององค์กร หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร หรือสนองความต้องการขององค์กร
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดหรือแก้ไขและสนองความต้องการขององค์กร
4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้เกิดประโยชน์ได้ตลอดไป

อคิน ระพีพัฒน์ (2527) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนา
4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ก็คือ การที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมจัดการ ร่วมดำเนินการ และร่วมตัดสินใจในกิจกรรมนั้น ๆ ให้บรรลุเป้าหมายตลอดจนร่วมติดตาม การประเมินผลงานด้วย

(3) แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชน

สมลักษณ์ ไชยเสรีรัฐ(2549)ได้แบ่งแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 3 ด้านหลัก คือ ด้านประชาชน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านภาครัฐ โดยการมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ประชาชนที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการพัฒนาช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการร่วมรับผลประโยชน์และ ร่วมประเมินผลเพื่อให้เกิดการยอมรับและก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกันทุกฝ่าย

(4) เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วม มี 3 ประการ คือ

1. ต้องมีอิสรภาพ หมายถึง มีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไป ด้วยความสมัครใจ การถูกบังคับให้เข้าร่วมไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใด ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม
2. ต้องมีความเสมอภาค บุคคลที่เข้าร่วมในกิจกรรมใดจะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น
3. ต้องมีความสามารถ บุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วม ในกิจกรรมนั้น ๆ หมายความว่า ในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาค แต่กิจกรรม ที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ องค์ประกอบของ การมีส่วนร่วม มี 3 ด้าน คือ

1. ต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายชัดเจน การให้บุคคลเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ๆ จะต้อง มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจแล้วว่าควรเข้าร่วมหรือไม่
2. ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบ และลักษณะอย่างไร เพื่อที่บุคคลจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วมหรือไม่
3. ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปกลุ่มบุคคลเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้ว โดยพื้นฐานโดยแท้จริงนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมอาจจะไม่สามารถกระทำได้ในทุกประเด็น ดังนั้น จึงมีแนวทาง ทัว ๆ ไปบางประการเกี่ยวกับประเด็นที่ควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ
2. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อบางคนมากกว่าคนอื่น

3. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่เดิม
4. การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว
5. ความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของบุคคลจึงมีอยู่ในเกือบทุกกิจกรรมของสังคม ขึ้นอยู่กับความสนใจและประเด็นในการพิจารณา แต่มีเงื่อนไขพื้นฐานในการมีส่วนร่วมว่าต้องมีอิสรภาพ ความเสมอภาค และความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย และต้องมีกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดการมีส่วนร่วม เป็นการกระจายโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วม และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากบุคคล

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลายความหมายซึ่งส่วนใหญ่จะมีหลักการสำคัญที่คล้ายกันดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กรมีเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุม ของรัฐหาได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ประหยัด หงษ์ทองคำ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น(Local Government) เป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) จากส่วนกลางไปยังส่วนท้องถิ่น เพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่นตนเอง เพื่อสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539) อ้างอิงมาจาก Daniel Wit (1967) การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลาง ให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่น ก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยองค์กรนั้นมีได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง แต่มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นของตน

ประธาน คงฤทธิศึกษากร(2535) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครอง ของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดองค์กรทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองจากนิยามต่าง ๆ ข้างต้นสามารถสรุปหลักการปกครองท้องถิ่นได้ในสาระสำคัญดังนี้

(ชวงค์ ฉายะบุตร : 2539)

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านี้อาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ของไทยจัดเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ตามเหตุผลดังกล่าว

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่น จะต้องมียุติธรรม (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขตหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ก็จะกลายสภาพเป็น รัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้น เป็นสำคัญรวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล เป็นต้น

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

4. เมืองครที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรี เป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือ ในแบบกรุงเทพมหานคร จะมีผู้ว่าการกรุงเทพมหานคร เป็นฝ่ายบริหารสภากรุงเทพมหานคร จะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชวงค์ ฉายะบุตร (2539) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็นแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรื้อรับบริการจากรัฐบาล แต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือ ฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริม การเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

3 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.1 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

กรอบนโยบายของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2562 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ มาตรา 45 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

- 1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
- 2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- 3) สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- 4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- 5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- 6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2598 เฉพาะภายในเขตสภาพตำบล
- (6/1) ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนในการดูแลการจราจร และการรักษาความสงบเรียบร้อย

7) คู้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(7 ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จาริตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(7 ตริ) จัดการ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก

8) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการท้องถิ่นที่อยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนจังหวัดและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

9) จัดทำกิจกรรมอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคอาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 45/1 การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 46 องค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจจัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่น ที่อยู่นอกเขตจังหวัดได้ เมื่อได้รับความยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีดังนี้

มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- 2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาท้องถิ่น
- 3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 5) การคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) การจัดการศึกษา
- 7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร ในการพัฒนาท้องถิ่น
- 9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

- 11) การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลรวม
- 12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
- 13) การจัดการและดูแลสถานียขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
- 14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับ

บุคคลอื่น หรือจากสหการ

- 16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
- 18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- 19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
- 20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ
- 21) การขนส่งมวลชน และการวิศวกรรมจราจร
- 22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 23) จัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- 24) จัดทำกิจกรรมไดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- 25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- 26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาปัจจัยให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบแล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้นเพื่อการดำเนินงานต่อไป หรือจะยุติการดำเนินงานโครงการนั้นเสีย

นักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการไว้หลายแนวคิด ดังนี้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 117) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการและสารสนเทศในการตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการบริหารงานเชิงระบบ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เมื่อดำเนินงานโครงการสิ้นสุดแล้วต้องมีการประเมินโครงการ

สมคิด พรหมจรรย์(2544 : 48) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการ และสารสนเทศในการตัดสินใจสัมฤทธิ์ผลของโครงการ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2546 : 93) กล่าวว่า การประเมิน คือการหาแนวทางตัดสินใจการค้นหาลำโพงโครงการได้ดำเนินการไปแล้ว สิ่งใดที่ควรดำเนินการต่อไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและศึกษาว่าระหว่างดำเนินการนั้นมีปัญหาใดบ้าง ที่ควรปรับปรุงเพื่อบรรลุเป้าหมายของโครงการ

พิสนุ พงศ์ศรี(2550 : 4) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมิน เป็นกระบวนการตัดสินใจของคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำเอาสารสนเทศหรือผลจากการค้นคว้าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

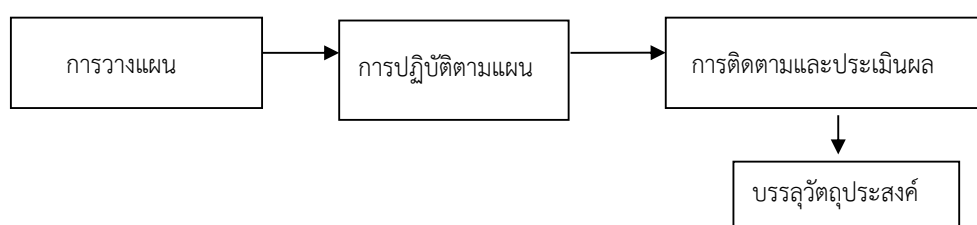
จากความหมายของการประเมินโครงการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นผลจากการวัดผลที่เกิดขึ้นจากผลของการปฏิบัติงานจริง เพื่อเอาผลนั้นไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันจะทำให้ทราบว่า การปฏิบัติงานตามแผน หรือโครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายมากน้อยเพียงใด

การบริหารโครงการ

การบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องดำเนินการทั้ง 2 อย่าง คือ วางแผนที่ดี มีระบบ และดำเนินการบริหารโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการ ผู้ประเมิน จึงศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับการบริหารโครงการ ดังนี้

สมคิด พรหมจรรย์ (2550 : 32- 34) ได้กล่าวถึงการบริหารโครงการ หมายถึง กระบวนการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Implementation) การติดตามและประเมินผล (Evaluation) ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารโครงการ ดังแสดงในภาพ

แผนภาพที่ 2 ภาพแสดงการบริหารโครงการ



5. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความคุ้มค่า

การประเมินความคุ้มค่า หมายถึง การประเมินการดำเนินการของภาครัฐเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นได้ทั้งผลสำเร็จที่พึงประสงค์ และผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน สังคม ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้และไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้

การประเมินความคุ้มค่า ให้ความสำคัญกับการประเมินใน 3 มิติ ได้แก่

(3.1) ประสิทธิภาพ หมายถึง การประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของการใช้ทรัพยากรและกระบวนการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตตามวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาจากผลผลิตเทียบกับต้นทุนทั้งหมดการจัดหาทรัพยากรที่ได้มาตรฐาน มีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม รวมทั้งมีกระบวนการทำงานที่ประหยัดทรัพยากรประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพการผลิตและการประหยัดโดยประสิทธิภาพการผลิตจะวัดจากประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวมการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน ระบบการจัดการ การปฏิบัติงาน และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

(3.2) ประสิทธิผล เป็นการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการปฏิบัติการกิจ โดยเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากการปฏิบัติการกิจว่ามีความสอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับที่กำหนดไว้ก่อนดำเนินการหรือไม่ โดยพิจารณาจากตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ การบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติการกิจความพึงพอใจและคุณภาพการให้บริการ

(3.3) ผลกระทบ หมายถึง ผลอันสืบเนื่องจากการปฏิบัติการกิจ ทั้งที่คาดหวังหรือตั้งใจ และไม่ได้คาดหวัง ทั้งที่เกิดขึ้นระหว่างและภายหลังการปฏิบัติการกิจ ที่อาจกระทบต่อการพัฒนาในมิติอื่นหรือการปฏิบัติการกิจของหน่วยงานอื่น หรือประชาชนทั้งที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มอื่น ทั้งในและนอกพื้นที่ครอบคลุมถึงผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งผลกระทบด้านบวกและลบในมิติที่สามารถประเมินในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงผลกระทบในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการตามภารกิจของภาครัฐด้วย

ตัวชี้วัดในการประเมินความคุ้มค่า

1. การประเมินประสิทธิภาพ ตัวชี้วัด ได้แก่ ต้นทุนต่อหน่วย สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร และสัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน
2. การประเมินประสิทธิผล ตัวชี้วัด จะวัดจากระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมาย ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้ประโยชน์และคุณภาพการให้บริการ
3. การประเมินผลกระทบ ตัวชี้วัด จะวัดจากสะท้อนการปฏิบัติการกิจว่ามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม มากน้อยเพียงใด

การลงทุนโครงการเพื่อประเมินความคุ้มค่า

ในการประเมินต้นทุนของโครงการเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความคุ้มค่านี้ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีความเข้าใจโดยถูกต้อง เพื่อมิให้การประเมินโครงการเกิดความผิดพลาดโดยประเด็นที่เกี่ยวข้องในการประเมิน ประกอบด้วย

1. ต้นทุนของโครงการคือ ต้นทุนการลงทุนที่คิดลดในแต่ละปีตลอดวัฏจักรโครงการ
2. วิธีการประเมินและประมาณการต้นทุนของโครงการลงทุน จะถูกต้องหรือไม่อยู่การประมาณการระยะเวลาของการดำเนินงานโครงการให้ถูกต้อง ซึ่งอาจจะพิจารณาจากอายุการใช้งานหรือช่วงเวลาที่เกิดผลผลิตของโครงการจะเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมักจะเป็นระยะปานกลางถึงระยะยาวนอกจากวิธีนี้ ในบาง

โครงการอาจจะคำนวณระยะเวลาในการประเมินต้นทุนโครงการจากวันเริ่มโครงการจนถึงวันที่คาดว่าจะมีการชำระบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินของโครงการ จนวนมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินเป็นศูนย์ นั่นคือวันที่ในอนาคตที่โครงการถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว

การกำหนดช่วงเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการมีความสำคัญ เพราะจะทำให้ผลลัพธ์ของการประเมินโครงการที่แตกต่างกันออกไปอย่างมาก และอาจจะมีผลต่อการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้วย เช่น โครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานอาจจะใช้เวลาอย่างน้อย 20 ปีก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินกว่าระยะเวลาของการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจของโครงการนั้น ๆ ต้นทุนที่ไม่รวมอยู่ในโครงการลงทุน คือ ต้นทุนทางบัญชี ที่ไม่มีสภาพเป็นตัวเงิน

3. ผู้ประเมินโครงการจะสามารถประเมินความยั่งยืนทางการเงินของโครงการลงทุนได้เมื่อรู้ข้อมูลต่อไปนี้

- (1) ต้นทุนของการลงทุนในโครงการ
- (2) ต้นทุนของการดำเนินโครงการ
- (3) รายรับหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

ทั้งนี้โครงการลงทุนใด ๆ จะถือว่ามีคามยั่งยืนทางการเงินหรือความคุ้มค่า(Financial Sustainability) ทางการเงินก็ต่อเมื่อ โครงการนั้นไม่มีความเสี่ยงในการที่จะขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่มีการกระแสเงินสดไหลเข้ามาในโครงการกับช่วงเวลาที่ถึงกำหนดชำระคืนหนี้

4. ต้นทุนของโครงการ จะนำไปเปรียบเทียบกับรายได้หรือผลประโยชน์จากโครงการเพื่อหาผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุน หรือผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์แล้วแต่กรณี

โดยที่มูลค่ากิจการในอนาคตที่ไม่ปรากฏในงบการเงินเป็นสินทรัพย์ซ่อนเร้น (Hidden Asset) ที่ยังไม่ได้นำไปแสดงไว้ในงบการเงิน มูลค่ากิจการส่วนนี้อาจจะมาจากกิจกรรมของกิจการที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม(Corporate Social Responsibility : CSR) ส่วนหนึ่ง และทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่า มีทักษะที่สร้างคุณค่าแก่กิจการ (Value Creation)

โครงการลงทุนในลักษณะที่ต้องการจะประเมินหาว่าทำให้มูลค่ากิจการเพิ่มขึ้นหรือไม่เช่นนี้ การวิเคราะห์หาผลตอบแทนในมุมมองของความคุ้มค่าทางการเงินอาจจะไม่สะท้อน เพราะเมื่อคิดในด้านความคุ้มค่าทางการเงินแล้ว อาจจะปรากฏว่าให้ผลตอบแทนทางการเงินติดลบ แต่ในมุมมองของการเพิ่มมูลค่าของกิจการ โครงการลงทุนดังกล่าวถือว่าคุ้มค่าหากเป็นการวิเคราะห์ด้วยความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์แทน ดังนั้น การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ จึงใช้ในการประเมินโครงการลงทุน ที่มุ่งหวังจะพิจารณาสวัสดิการทางเศรษฐศาสตร์ หรือผลประโยชน์ต่อสังคมชุมชน ประเทศมากกว่า

การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์

1. การตั้งราคาของบริการสาธารณะอาจจะถูกควบคุมราคา ขาดอิสระในการกำหนดราคาเอง จนทำให้ไม่ได้แสดงต้นทุนค่าเสียโอกาสของการที่นำเอาทรัพยากรนั้นไปใช้ในโครงการอื่น ซึ่งให้ผลตอบแทนสูงกว่าสองกรณีข้างต้นทำให้การประเมินโครงการลงทุนต้องใช้แนวคิดของเศรษฐศาสตร์สวัสดิการมองสังคมโดยรวม

ผลตอบแทนของกิจการที่ดำเนินโครงการประกอบกันจึงจะเพียงพอ ที่จะตัดสินใจได้ว่าควรจะทำโครงการลงทุนนั้นหรือไม่ โดยกรณีเช่นนี้การประเมินโครงการต้องใช้ตัวชี้วัดด้านสวัสดิการเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย

2. ราคาตลาดหรือราคาขายไม่สะท้อนต้นทุนค่าเสียโอกาสของ (ก) ทรัพยากรที่ดำเนินโครงการ และ (ข) ผลผลิตที่ได้จากโครงการลงทุน จะต้องมีการแปลงค่าเป็นต้นทุนตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์ ผ่านตัวปัจจัยแปลงค่า (conversion factor) บางเงื่อนไขในบางโครงการลงทุน อาจจะมีต้นทุนและผลประโยชน์จากโครงการที่ไม่อาจคำนวณมูลค่าทางการตลาด (market value) ได้โดยตรง เช่น

- (1) ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม
- (2) ผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน
- (3) ผลกระทบต่อสุขภาพของผู้คน

แต่การทำโครงการลงทุนนี้ ไม่มีมูลค่าตลาดของผลกระทบเหล่านี้ก็ถือว่าเป็นผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ ซึ่งจะปฏิเสธหรือละเลยไม่ได้ และเป็นประเด็นที่ควรจะนำออกไปชี้แจงต่อสาธารณชนเพื่อเพิ่มมูลค่าของกิจการ

3. กรณีที่ไม่มีราคาตลาดมาช่วยในการตีค่าของโครงการลงทุน ผู้ประเมินโครงการมีความจำเป็นจะต้องนำเทคนิคเพิ่มเติมมาช่วยในการประเมินความคุ้มค่าของโครงการลงทุน ซึ่งคงต้องขึ้น อยู่กับลักษณะของผลกระทบและประโยชน์ที่เกิดแก่สังคมว่าเป็นรูปแบบใด

4. โครงการไม่มีผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินที่จะนำขึ้นมาคำนวณได้ การพิจารณาหามูลค่าของผลต่อสังคมอาจจะใช้วิธีการพิเศษที่เรียกว่า Willingness-to- pay: WIP ด้วยการให้ผู้ที่ได้รับประโยชน์แสดงความเห็นว่าหากจะต้องมีการจ่ายเงินตอบแทนผลประโยชน์ที่ตนได้รับฟรีๆ หรือเกิดผลพลอยได้จากโครงการลงทุน ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์เหล่านั้นยินดีจะจ่ายเป็นเงินเท่าใดหรืออาจจะใช้วิธีการดูว่าหากต้องจ่ายเงินเองเพื่อให้ได้ประโยชน์แบบเดียวกัน ผู้ได้รับประโยชน์นั้น ๆ จะจ่ายเงินเป็นจำนวนเท่าใด

5. โครงการลงทุนเชิงสังคม ในรูปของการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ผู้ดำเนินโครงการย่อมมีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการให้ผลประโยชน์ของโครงการตกอยู่แก่ใคร และพยายามทำการตีค่าของผลประโยชน์ที่ตกอยู่แก่กลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ แต่อาจจะมิบุคคลที่สามในสังคมที่อยู่นอกเหนือกลุ่มเป้าหมายของโครงการด้วย ซึ่งควรจะมีการตีค่าของผลประโยชน์ที่บุคคลที่ 3 ได้รับซึ่งเรียกว่า “Externality” ได้แก่

- (1) การลดลงของความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ
- (2) การที่กลุ่มเสี่ยงฉีควัคซีนโรคระบาด ทำให้คนในสังคมมีความเสี่ยงจะเกิดโรคระบาดลดลง
- (3) การสร้างเขื่อนช่วยลดการเกิดอุทกภัยและเกิดประโยชน์ด้านเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

มีการเลี้ยงปลาในกะชังเป็นรายได้

ผลกระทบทางลบต่อบุคคลที่สามได้แก่

- (1) การระบายน้ำเสียออกสู่แหล่งน้ำ ไม่ได้กระทบต่อคนใช้น้ำในการอุปโภค บริโภค หรือการเกษตรอย่างเดียว แต่ทำลายสัตว์และต้นไม้ให้ล้มตายด้วย
- (2) การลักลอบจับปลาในฤดูวางไข่โดยชาวประมงบางราย ทำให้ชาวประมงรายอื่นมีปริมาณปลาจับในฤดูต่อไปลดลง และผู้บริโภคมีปลาบริโภคลดลง อาหารของสัตว์น้ำในธรรมชาติลดลง สัตว์น้ำชนิดอื่นลดลงไปด้วย

(3) การบรรทุกลำน้ำหนักของเกิน ทำให้ถนนหนทางถูกทำลายมากกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้ผู้ขับขี่รถยนต์รายอื่นต้องซ่อมแซมรถเร็วขึ้น เพราะขับผ่านถนนที่ขรุขระทุกวัน

กรณีเช่นนี้ ผู้ประเมินควรจะระบุลักษณะกายภาพของผลประโยชน์ที่เกิดกับบุคคลที่สามไว้ในเชิงการพรรณนา หรือเชิงคุณภาพที่เป็นการบรรยายละเอียด และนำไปใช้พิจารณาในการตัดสินใจว่าควรจะดำเนินโครงการนี้หรือไม่ โดยพิจารณาเป็นรายกรณีไปว่าควรจะให้น้ำหนักความสำคัญกับผลประโยชน์ที่อธิบายได้ในเชิงคุณภาพนี้มากน้อยเพียงใด เทียบกับมูลค่าของโครงการที่เป็นตัวเงินที่วัดในเชิงปริมาณได้

6. โครงการลงทุน เป็นโครงการบริการสาธารณะที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐ และได้มีการนำเอาสินทรัพย์ทุนและสินทรัพย์ถาวรที่หน่วยงานภาครัฐเป็นเจ้าของอยู่แล้วมาใช้ในโครงการลงทุนนั้นด้วย

7. การประเมินความคุ้มค่าของโครงการ ด้วยแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ อัตราคิดลดจึงต้องเป็น “social discount rate” เป็นการมองในมุมของสังคมว่าประโยชน์และต้นทุนจากโครงการจะเป็นอย่างไรในอนาคตเทียบกับเวลาปัจจุบัน โดยยังคงยึดหลักการเดิมว่าการเกิดประโยชน์ในอนาคต จะให้มูลค่าน้อยกว่าหากได้รับประโยชน์นั้นทันทีในปัจจุบัน

6.แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

6.1 ความหมายของสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวของมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต (จับต้องได้และจับต้องไม่ได้) และนามธรรม (วัฒนธรรม แบบแผน ประเพณีความเชื่อ) มีอิทธิพล เกี่ยวโยงกันถึงกันเป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมี ส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่ เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบอย่างไรก็ดีสิ่งแวดล้อมอาจแยกออกเป็นลักษณะกว้าง ๆ ได้เป็น 2 ส่วน คือ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา น้ำ อากาศ ดิน ทรัพยากรทุกประเภทและ สิ่งแวดล้อม ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ชุมชนเมือง คอนโดมิเนียม โบราณสถาน ศิลปกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม (สุวัจน์ สงวนวงศ์, 2540)

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สรรพสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติมนุษย์สร้างขึ้นให้เป็นประโยชน์และโทษ เห็นและไม่เห็นด้วยตาเปล่า เป็นรูปธรรมและสิ่งเป็นพิษและไม่เป็นพิษซึ่ง สามารถกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า สิ่งแวดล้อมหมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา เป็นนิยามคำสั้น ๆ ง่าย ต่อการเข้าใจแต่ความหมายนี้ชี้ให้เห็นว่า สิ่งแวดล้อม ในโลกใบนี้เป็นทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าจะเป็น สิ่งของบ้านเรือน ถนน วัด แม่น้ำ ทะเล ดิน ป่าไม้ น้ำ ภูเขา ฯลฯ

ความหมายของสิ่งแวดล้อม คำหลังนี้สะท้อนความหมายของความหมายแรกอย่างชัดเจนอันเป็นความหมาย ที่ถูกใช้ทุกวงการ แต่มีข้อน่าสังเกตว่าสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรานั้นหลายสิ่งหลายอย่างมีทั้งใกล้ตัวเราทั้งแนวดิ่ง และแนวนอนเป็นทั้งทรัพยากรธรรมชาติเป็นทั้งมลสาร ที่เป็นทั้งคุณและโทษต่อมนุษย์หรือ สิ่งแวดล้อมด้วยกันเอง(เกษม จันทรแก้ว, 2540, หน้า 1)

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวที่มองเห็นและมองไม่เห็นที่ ธรรมชาติสร้างขึ้นเองโดยเป็นไปตามวัฏจักรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น เช่น สิ่งปลูกสร้าง คอนโดมิเนียม อาคารสูง สิ่งทีกล่าวมาสิ่งทีมนุษย์สร้างขึ้นอาจจะไปดบังสิ่งที่มี อยู่แล้ว

6.2 ประเภทของสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายต่อการศึกษาทางสิ่งแวดล้อม ได้จำแนกประเภทของ สิ่งแวดล้อม ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ (เกษม จันทรแก้ว, 2540)

กลุ่มที่ 1 สิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ แร่ ป่าไม้ สัตว์ มนุษย์ แสงแดด ฯลฯ ต่างก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติสามารถจำแนกได้ 2 ประการใหญ่ๆ คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นสามารถมองเห็นได้แก่ บ้านเรือน ถนน เมือง สะพาน เป็นต้น สิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือนามธรรมสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยความตั้งใจและไม่ตั้งใจหรือเป็นการสร้างขึ้นเพื่อความเป็นระเบียบของการอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุข เช่น เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ระเบียบ กฎหมาย เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น บ้านเรือน โรงเรียน ถนน รถยนต์ เขื่อนเก็บน้ำ ตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจและสังคมด้วย

6.3 แนวคิดที่สำคัญทางสิ่งแวดล้อม ฮารี สุทธิบุญ (2540 อ้างอิงจาก Swan & Step, 1974, pp. 56-62) กล่าวถึง ความคิดที่สำคัญของสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

6.3.1 ระบบนิเวศ (Ecosystem) ว่าโลกเป็นระบบที่มีชีวิตจำกัดในการรองรับสิ่งมีชีวิตได้รับพลังงานจากดวงอาทิตย์และแหล่งพลังงานอื่นที่ได้มาในขบวนการเทคโนโลยี มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ พื้นดิน น้ำ อากาศ โดยมีพื้นดินและทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำนวนจำกัด และเป็นตัวกำหนดที่สำคัญต่อความมั่นคงของสังคม ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มีการกระจายไม่ สม่าเสมอ

6.3.2 ประชากรมนุษย์ (Human Population) มีบทบาทเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคมีความแตกต่างกันไปตามระบบสังคมและวัฒนธรรมของมนุษยชาตินั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงบทบาทและผลกระทบดังกล่าวจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล ค่านิยม พฤติกรรมและหน้าที่ของระบบสังคมอื่น ๆ อัตราเพิ่มของประชากรในโลกเป็นอุปสรรคต่อการดำรงอยู่ และการบำรุงรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมผลกระทบจากการเพิ่มประชากรทำให้มีความต้องการทรัพยากรอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองและปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต

6.3.3 เศรษฐกิจและเทคโนโลยี (Economics and Technology) คือการกระจายตัวของผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาทางเทคโนโลยีมีความเกี่ยวพันกับการใช้ทรัพยากรโดยมีปฏิสัมพันธ์ภายในต่อกัน

6.3.4 การตัดสินใจทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Decisions) เป็นกระบวนการที่พิจารณาทางเลือกและผลได้เสียต่อเศรษฐกิจสังคมของส่วนรวมสัมพันธ์กับความเป็นไปได้ของทางเลือกในนโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ กระทำได้ทั้งบุคคล สถาบันหรือองค์การ โดยมุ่งตรงที่จะจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เผชิญอย่างมีประสิทธิภาพมุ่งเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตในทุกระดับ

6.3.5 จรรยาบรรณสิ่งแวดล้อม (Environmental Ethics) มีแกนกลางความสำนึกทางนิเวศวิทยาต่อสิ่งแวดล้อมที่สะท้อนถึงความรับผิดชอบของบุคคลแต่ละกลุ่มบุคคล สรุปลงในความคิดรวบยอดของสิ่งแวดล้อมคือระบบของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต มีความสำนึกทางนิเวศวิทยาและกระบวนการตัดสินใจในการจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์กับมนุษย์เพราะประชากรมนุษย์ซึ่งมีอัตราเพิ่มขึ้นนั้นเป็นผู้ผลิต และผู้บริโภค

6.4 ความหมายของผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (Environment Impact) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ใหม่หรือการจับกลุ่มใหม่ของสิ่งแวดล้อมทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติมีผลทำให้สิ่งแวดล้อมเดิมหรือสิ่งแวดล้อมอื่นได้รับความกระทบกระเทือนจนมีผลทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงไป

ทางใดทางหนึ่ง อาจเปลี่ยนแปลงทางเคมีและฟิสิกส์หรือทางชีวภาพที่อาจที่ ผลร้ายต่อคุณภาพชีวิตและสภาพแวดล้อมนั้น ๆ (ณรงค์ ณ เชียงใหม่, 2534, หน้า 22 อ้างถึงใน เกษม จันทรแก้ว, 2524)

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment, EIA) หมายถึง การวิเคราะห์ผลกระทบจากโครงการหรือกิจการประเภทต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อ สภาพแวดล้อมหรือสภาพแวดล้อมที่อาจจะมีผลกระทบต่อโครงการหรือกิจการนั้นทั้งในทางบวก และทางลบเพื่อเป็นการเตรียมการและควบคุมป้องกันและแก้ไขก่อนตัดสินใจดำเนินโครงการหรือ กิจการนั้น ๆ (ทวีวงศ์ ศรีบุรี, 2541, หน้า 10)

องค์ประกอบของการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ณรงค์ ณ เชียงใหม่, 2534, หน้า 22)

1. ทรัพยากรทางกายภาพ (Physical Resources) คือ การศึกษาผลกระทบ เช่น ดิน น้ำ อากาศ เสี่ยง ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

2. ทรัพยากรทางชีวภาพ / นิเวศวิทยา (Ecological Resources) คือการศึกษาถึง การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อระบบนิเวศน์ เช่นป่าไม้ สัตว์ป่า สัตว์น้ำ ปะการัง เป็นต้น

3. คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ (Human use Values) คือการศึกษาถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งกายภาพและชีวภาพของมนุษย์ เช่น การใช้ประโยชน์ที่ดิน การเกษตรกรรม ระบบสาธารณสุข ภาควิชาว่าได้รับผลกระทบอย่างไร

4. คุณค่าคุณภาพชีวิต (Quality of Life Values) คือการศึกษาถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อมนุษย์ ชุมชน ระบบเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม รวมถึง ทัศนียภาพ คุณค่า ความสวยงาม การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ควรจะมีการศึกษาประเมินผลกระทบอย่างเป็นระบบโดยจะต้องจำแนกให้ชัดเจนดังนี้ (ณรงค์ ณ เชียงใหม่, 2534, หน้า 43)

1. ผลกระทบทางตรง/ ทางอ้อม
2. ขนาดของผลกระทบ
3. ผลกระทบที่แก้ไขได้/แก้ไขไม่ได้
4. สิ่งที่จะได้รับผลกระทบเหล่านั้น
5. เปรียบเทียบผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากมีมาตรการและไม่มีมาตรการต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ พอจะสรุปได้ว่า มนุษย์ เป็นตัวการที่สำคัญในด้านการบอบช้ำต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานตลอดจนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ อาทิ เช่น ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหาผลกระทบด้านทรัพยากร พลังงาน ตลอดจนปัญหาผลกระทบจากปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ การเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก การลดลงของชั้นโอโซนในบรรยากาศ ภาวะฝนกรด และอื่น ๆ ตามมาอีก

สิ่งแวดล้อมในชุมชน

สิ่งแวดล้อมในชุมชน อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ได้แก่ อากาศ แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ มหาสมุทร พื้นดิน แร่ธาตุ ภูเขา ป่าไม้และสัตว์อื่น ๆ เป็นต้น

2. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ได้แก่ บ้านเรือน โรงเรียน ถนน รถยนต์ เชื้อเพลิง น้ำ

ตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจและสังคมด้วย

สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ประกอบกันขึ้นเป็นชุมชน โดยมีขนบธรรมเนียมประเพณี ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ มนุษย์สร้างขึ้นและข้อจำกัดทางธรรมชาติเป็นกฎเกณฑ์และเป็นหลักสำหรับการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชน เพื่อให้เกิด การดำรงชีวิตอย่างผาสุกและเสริมสร้างคุณภาพแห่งชีวิต ในแต่ละชุมชนก็จะมีสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศ ดินฟ้าอากาศ ทัศนคติ และนิสัยใจคอของผู้คนที่อยู่อาศัยในชุมชนด้วย เช่น บางแห่งอาจอุดมสมบูรณ์ด้วยป่าไม้ บางแห่งอาจมีความกว้างใหญ่ไพศาลของทะเล และบางแห่งก็สลับซับซ้อนด้วยทิว เทือกเขา มีภูเขามาก สิ่งแวดล้อมในบางแห่งเหมาะที่จะใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยว บางแห่งก็เหมาะที่จะใช้ทำการเกษตรกรรม เป็นต้น ซึ่งแต่ละชุมชนต่างได้รับประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันไป ตามลักษณะของสิ่งแวดล้อม ที่มีอยู่ และโดยความเป็นจริงแล้วสิ่งแวดล้อมได้ให้ประโยชน์แก่คนในชุมชนนั้นอย่างมากมายมหาศาล เราใช้สิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต เป็นปัจจัยในการประกอบอาชีพ ให้เป็นกฎเกณฑ์และแนวทางในการดำเนิน วิถีชีวิตของสังคม ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นแหล่งรวมของความสวยงามตามธรรมชาติ และเป็นแหล่งที่เรา สามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจในเรื่องธรรมชาติได้

มนุษย์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้อาศัยและใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในการอยู่รอดของชีวิต มนุษย์มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ดังนั้น การกระทำของมนุษย์จึงมีผลกระทบกระเทือนต่อสิ่งแวดล้อม ต่อความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมที่เราเรียกกันว่าระบบนิเวศวิทยา ผลกระทบกระเทือนนั้นเป็นไปได้ทั้งในทางสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นหรือในทางทำลายให้เลวลง ผลกระทบกระเทือนนี้เกิดขึ้นทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม มีมากบ้างน้อยบ้าง มนุษย์จะอยู่ ณ ที่แห่งใด จะตั้งชุมชนใหญ่หรือเล็กก็ตาม トラบใดที่มนุษย์ยังต้องอาศัยพึ่งพาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมแล้วก็ย่อมจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมได้ แม้ว่าจะมีมนุษย์อยู่เพียงคนเดียวในโลก สิ่งแวดล้อมก็ถูกทำลายได้เหมือนกัน เป็นต้นว่า มนุษย์เก็บเกี่ยวเอาพืชพันธุ์ไม้และล่าสัตว์เป็นอาหาร ตัดไม้ในป่า เอามาสสร้างที่อยู่อาศัยและทำเชื้อเพลิงและมนุษย์ก็ยังขับถ่ายของเสียลงสู่สิ่งแวดล้อม แต่มนุษย์เพียงคนเดียวก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมไม่มากนัก แต่เมื่อใดก็ตามที่มีมนุษย์มากขึ้น ความต้องการใช้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็มากขึ้นตาม ไปด้วย เพราะแต่ละคนต่างก็มีส่วนในการทำลายสิ่งแวดล้อมคนละมากบ้างน้อยบ้าง เมื่อรวมทั้งหมดแล้วสิ่งแวดล้อมในชุมชนจะถูกทำลายอย่างมาก และปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด

เมื่อสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย มีของเสียปะปนอยู่เป็นจำนวนมาก สิ่งแวดล้อมก็จะอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม และอาจจะรุนแรงจนถึงขั้นเป็นพิษเป็นภัยได้ ผลกระทบจะมีมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับกิจกรรมและการขยายตัวของกิจกรรมนั้น ๆ ผลของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมและเป็นพิษก็จะตกอยู่กับมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในชุมชน ปัญหา สิ่งแวดล้อมเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะผูกพันเชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่ เพราะสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตมีความสัมพันธ์กัน สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมและเป็นพิษจะมีผลโดยตรงต่อสุขภาพและอนามัยของมนุษย์ เพราะสภาพสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติจะเปลี่ยนแปลง ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ในการดำรงชีวิตอีกต่อไป นอกจากนี้ก็ยังมีผลกระทบกระเทือนต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่หยุดยั้ง และถ้าใช้อย่างไม่ระมัดระวังแล้ว ทรัพยากรธรรมชาติก็จะสูญสิ้นลงอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันนี้มิได้เกิดขึ้นกับแม่น้ำ อากาศ สารเคมี และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติอื่น ๆ เท่านั้น แต่ยังมีปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในรูปปัญหาทางสังคมอีก

ทุกวันนี้เราจะเห็นได้ว่าลักษณะนิสัยใจคอความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน ความสามัคคีในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจภายในครอบครัว ความยากจน การเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ การคมนาคม ติดต่อสื่อสารกับสังคมภายนอกตลอดจน การรับเอาวัฒนธรรมและ แนวความคิดจากที่อื่น ๆ มามากภายในชุมชนของเราจึงเปลี่ยนแปลงไปความมีระเบียบ การรักษาหน้าที่ความรับผิดชอบการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จึงหย่อนคลายลง ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ นั้นถ้าไม่ได้รับการแก้ไขอย่างรีบด่วนและถูกวิธีแล้วปัญหาต่าง ๆ จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนนั้น จะต้องเลือกใช้หลักวิชาการที่ผสมผสานได้กับลักษณะนิสัย ทัศนคติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้วย จะต้องเป็นที่ยอมรับและไม่ถูกโต้แย้งจากคนในชุมชนนั้น ๆ

7. แนวทางการอนุรักษ์แหล่งน้ำ

น้ำเป็นทรัพยากรสำคัญของโลก เพราะโลกมีปริมาณน้ำมากถึงร้อยละ 98 ในจำนวนนั้นมีเพียงร้อยละ 2.59 เท่านั้นที่เป็นน้ำจืดซึ่งมนุษย์ใช้ประโยชน์ได้โดยตรง เป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับปริมาณน้ำเค็มในทะเล การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ได้น้ำที่มีคุณภาพดีเหมาะสมแก่การนำไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม จนถึงบริโภคอุปโภคในครัวเรือน แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำแบ่งตามกิจกรรมมีดังนี้

วิธีการอนุรักษ์น้ำ

1. การดูแลรักษาแหล่งน้ำจากกิจกรรมทางการเกษตร – การปลูกพืชเกษตร จำเป็นต้องใช้แหล่งน้ำตามธรรมชาติตลอดจนถึงการระบายน้ำทิ้งจากพืชผักดังนั้นเกษตรกรจึงควรลดการใช้สารเคมีที่มีพิษ เพราะสารเคมีเหล่านี้ย่อมไหลลงแหล่งน้ำและซึมลงใต้ดิน ควรหาความรู้เพื่อประยุกต์ใช้กับการอนุรักษ์น้ำ เช่น เทคโนโลยีชลประทาน ระบบน้ำหยดในการเพาะปลูก ตลอดจนการปลูกต้นไม้ใกล้เคียงเพื่อให้ซึมซับน้ำก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำ
2. การรักษาแหล่งน้ำจากภาคอุตสาหกรรม – น้ำเสียเป็นส่วนหนึ่งของภาคอุตสาหกรรม โรงงานจึงควรวางแผนการบำบัดน้ำก่อนปล่อยลงสู่สิ่งแวดล้อม ตั้งแต่กระบวนการคัดแยกของแข็งที่ปนเปื้อนกับน้ำแล้วเติมคลอรีนเพื่อกำจัดของเสีย จากนั้นคัดแยกของหนืดเติมออกซิเจนเพื่อให้แบคทีเรียย่อยอินทรีย์วัตถุเป็นขั้นตอนสุดท้าย การกำจัดสารมลพิษแล้วเติมคลอรีนเพื่อกำจัดของเสีย จากนั้นคัดแยกของหนืดเติมออกซิเจนเพื่อให้แบคทีเรียย่อยอินทรีย์วัตถุเป็นขั้นตอนสุดท้ายการกำจัดสารมลพิษในน้ำก่อนระบายทิ้งสู่แหล่งน้ำ
3. การรักษาแหล่งน้ำจากภาคครัวเรือน – แม้ภาคครัวเรือนจะไม่มีสารเคมีปนเปื้อนเท่ากับภาคอุตสาหกรรม แต่สามารถใช้วิธีการกำจัดของเสียก่อนระบายเช่นเดียวกัน โดยไม่จำเป็นต้องใช้ระบบให้สิ้นเปลืองมากขนาดนั้นอาจหาวิธีที่เหมาะสมและง่ายกว่า เช่น การสร้างบ่อกักเก็บอย่างถูกวิธีติดตั้งสุขภัณฑ์และระบบประหยัดน้ำ

แนวทางการดูแลรักษาแหล่งต้นน้ำ

1. การปลูกป่า – แหล่งกำเนิดน้ำจืดที่สำคัญคือน้ำใต้ดิน พื้นที่ภูเขาโดยเฉพาะป่าที่อุดมสมบูรณ์ การปลูกป่าจะช่วยเพิ่มต้นไม้ที่เป็นตัวกักเก็บน้ำตามธรรมชาติได้อย่างสมบูรณ์แบบที่สุดทั้งบนดินและใต้ดิน แล้วปลดปล่อยน้ำออกมาอย่างต่อเนื่องได้ตลอดทั้งปีโดยไม่เหือดแห้ง

2. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ – แหล่งกักเก็บน้ำในปัจจุบันเริ่มเสื่อมโทรมและมีสภาพตื้นเขิน ทำให้ปริมาณน้ำลดลงไม่เพียงพอต่อการแจกจ่ายในชุมชน ดังนั้นการขุดลอกแหล่งน้ำให้กว้างและลึกเพื่อกักเก็บน้ำมาก ๆ จึงมีความสำคัญ ตลอดถึงหาวิธีกักเก็บน้ำแบบธรรมชาติ เช่น โครงการแก้มลิง

3. สร้างฝายชะลอน้ำเพื่อให้น้ำไหลผ่านช้าลง – ทำให้บริเวณนั้นกักเก็บน้ำได้มากขึ้น เป็นผลทำให้พื้นที่ป่าไม่มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นด้วย

น้ำเป็นทรัพยากรสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ การดูแลรักษาน้ำจึงเป็นหน้าที่ของประชาชน ชุมชน หน่วยงาน ที่ทุกภาคส่วนล้วนเกี่ยวข้องกับการใช้น้ำทั้งสิ้น การบริหารจัดการน้ำให้มีคุณภาพดีตั้งแต่แหล่งต้นน้ำ จนถึงการระบายน้ำเพื่อให้น้ำกลับมาใช้น้ำใหม่

ปัจจุบัน ทรัพยากรแหล่งน้ำธรรมชาติของประเทศ ประภาวะเสื่อมโทรม เนื่องจากการตื้นเขิน วัชพืชปกคลุม การบุกรุกแหล่งน้ำ การทิ้งขยะ/น้ำเสีย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหา ด้านการรองรับ เก็บกักและระบายน้ำ ด้านคุณภาพน้ำ ด้านระบบนิเวศ และด้านสุนทรียภาพ/คุณค่าของแหล่งน้ำ หรืออาจนำไปสู่การสูญเสียแหล่งน้ำ/พื้นที่ชุ่มน้ำในที่สุด

ดังนั้น เพื่อคงสภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ สมดุลของระบบนิเวศตามธรรมชาติของแหล่งน้ำ และการใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องดำเนินการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อฟื้นคืนสภาพแหล่งน้ำให้กลับสู่ความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่กระทำได้

ปัญหาที่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ/พื้นที่ชุ่มน้ำ

ปัญหาหลักที่ทำให้เกิดการเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ/พื้นที่ชุ่มน้ำ

1. ปัญหาการตื้นเขินของแหล่งน้ำ จากการทับถมของตะกอนและดินโคลน เนื่องจากการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ป่าที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารมีสภาพเสื่อมโทรม

2. ปัญหาการบุกรุกของมนุษย์ เพื่อการใช้ประโยชน์ ทั้งอยู่อาศัย การถมดินในแหล่งน้ำ กิจกรรมการผลิตทางเศรษฐกิจ การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน หรือสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

3. ปัญหาการแพร่ระบาดของพืชและสัตว์ต่างถิ่น ซึ่งนอกจากการที่การขยายตัวที่รวดเร็วแล้วยังกำจัดยาก และทำลายพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ท้องถิ่นให้หมดไป ทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ดั้งเดิมลดความสมบูรณ์ลง

4. ปัญหาคุณภาพน้ำ/ขยะสิ่งปฏิกูล การปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ ทั้งจากชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม และพื้นที่เกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมี ในที่โดยรอบแหล่งน้ำ

5. ปัญหาการหมุนเวียนถ่ายเท และระบายน้ำ เกิดจากการกีดขวางการไหลของน้ำเข้า-ออกพื้นที่ชุ่มน้ำ หรืออาคารควบคุมน้ำขังรุด อดตัน หรือช่องเปิดการระบายน้ำไม่เพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาการหมุนเวียน/ระบาย และการเชื่อมต่อระบบแหล่งน้ำเกิดน้ำเน่าเสีย และมีผลกระทบต่อวงจรของระบบนิเวศของแหล่งน้ำ รวมทั้งปัญหาอุทกภัยในพื้นที่

หลักเกณฑ์และกรอบแนวทางในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งน้ำ

ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำ/พื้นที่ชุ่มน้ำ ควรกำหนดขั้นตอนในการริเริ่มศึกษาโครงการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยมีหลักเกณฑ์และแนวทางเบื้องต้น ดังนี้

1. ทำการกำหนดขอบเขตแหล่งน้ำ/พื้นที่ชุ่มน้ำให้ชัดเจน
2. ทำการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในพื้นที่ใกล้เคียงแหล่งน้ำ/พื้นที่ชุ่มน้ำ
3. กำหนดความต้องการใช้น้ำของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ รอบแหล่งน้ำ เพื่อให้สามารถจัดสรรการใช้ทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสมดุลธรรมชาติ
4. การวางแผนโครงการใด ๆ ต้องไม่มีกิจกรรมการบุกรุกพื้นน้ำหรือถมที่เพิ่มเติม
5. การวางแผนโครงการใด ๆ ต้องจำกัดการก่อสร้างถนนรอบแหล่งน้ำ/พื้นที่ชุ่มน้ำ
6. การวางแผนการอนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งน้ำ/พื้นที่ชุ่มน้ำ จะต้องอยู่บนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ และตระหนักว่าฐานทรัพยากรเป็นทรัพย์สินร่วมกันของสังคม
7. ในการวางแผนอนุรักษ์ฟื้นฟู ให้คำนึงถึงมิติทางศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่นตลอดจนวิถีชีวิตและสังคมท้องถิ่น

ลักษณะงาน/ กิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ/พื้นที่ชุ่มน้ำ

1. งานกันเขตป้องกันการบุกรุก (รั้วธรรมชาติ)
2. งานเพิ่มประสิทธิภาพการรองรับ/การระบายน้ำ และการกักเก็บน้ำ (ขุดลอกและปรับปรุงระบบการหมุนเวียนของน้ำ และเชื่อมต่อแหล่งน้ำ)
3. งานจัดแบ่งพื้นที่, Zoning (พื้นที่พัฒนา, กิจกรรม/พื้นที่ฟื้นฟู/พื้นที่อนุรักษ์)
4. งานปรับปรุงภูมิทัศน์ (จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับศิลปะวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่นนั้น ๆ)
5. งานกำจัดวัชพืช (เท่าที่จำเป็น คงไว้รักษาระบบนิเวศ)
6. งานป้องกันการกัดเซาะ ควรใช้วัสดุท้องถิ่น/กลมกลืนกับธรรมชาติ สภาพแวดล้อม
7. งานอาคารควบคุมน้ำ อาคารชลประทาน และอาคารประกอบต่าง ๆ ควรออกแบบให้มีการใช้งานและบำรุงรักษาง่าย
8. งานอนุรักษ์ รักษาความสมดุลของระบบนิเวศ

ผลประโยชน์ที่ได้รับ

1. ระบบนิเวศที่ดีและยั่งยืน เป็นแหล่งอาหาร
2. เพื่อกักเก็บน้ำสำหรับใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภค-บริโภค การเกษตร และอื่น ๆ
3. สงวนรักษาระดับน้ำและปริมาณน้ำในช่วงฤดูแล้งไม่ให้ลดต่ำ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของสัตว์/พืชพรรณน้ำ
4. แก้ไขความเสื่อมโทรม ดินเค็ม และป้องกันการบุกรุกพื้นที่แหล่งน้ำ
5. ใช้เป็นพื้นที่แก้มลิงเพื่อบรรเทาอุทกภัย
6. เป็นแหล่งท่องเที่ยวและสันทนาการ

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร บึงแก่งน้ำต้อน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

น้ำ เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์ และพืชต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมนุษย์ ซึ่งมีการใช้น้ำเป็นปัจจัยหลักในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การอุปโภค บริโภค การเกษตร การอุตสาหกรรม การชลประทาน การขนส่ง และการท่องเที่ยว เป็นต้น แต่เมื่อเวลาผ่านไปประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และทำให้แหล่งน้ำมีการปนเปื้อนสิ่งสกปรกมากขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะชุมชนที่มีประชากรอาศัยอยู่ใกล้แหล่งน้ำอย่างหนาแน่นและใกล้แหล่งทำการเกษตร

บึงแก่งน้ำต้อน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในอดีตเป็นแหล่งน้ำที่เคยมีความอุดมสมบูรณ์ แต่ระยะหลังกลับพบว่า บึงแก่งน้ำต้อนมีสภาพเสื่อมโทรมลงเรื่อย ๆ จนเกิดมลภาวะขึ้น เนื่องจากมีผู้เข้าไปอยู่อาศัยโดยรอบประกอบกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในพื้นที่โดยรอบ ส่งผลทำให้มีการใช้ประโยชน์จากบึงแก่งน้ำต้อนมากขึ้น นอกจากนี้ยังถูกใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรหลักที่สำคัญในพื้นที่ ปัญหาที่ตามมา คือ การปนเปื้อนสารพิษ สารเคมีตกค้าง สิ่งปฏิกูล ขยะที่ถ่ายทิ้งจากกิจกรรมต่าง ๆ และน้ำเสียจากการทำการเกษตรที่ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ โดยเฉพาะในฤดูฝน ซึ่งน้ำจะพัดพาสารพิษทางการเกษตร สารอินทรีย์ ปุ๋ยลงสู่แหล่งน้ำ ถึงแม้จะมีการดำเนินการแก้ไขและพัฒนาบึงแก่งน้ำต้อนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาแล้วก็ตาม แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงทวีความรุนแรงมากขึ้น

โครงการพัฒนาบึงแก่งน้ำต้อน

โครงการพัฒนาบึงแก่งน้ำต้อน ตำบลท่าพระ ตำบลเมืองเก่า ตำบลดอนช้าง ตำบลบ้านหว้า อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พระราชดำริเมื่อเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2539 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินจังหวัดขอนแก่น เพื่อพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และทรงมีรับสั่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ให้ประสานความร่วมมือกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ โดยทรงมีพระราชดำริความว่า ลำน้ำชีในฤดูน้ำหลากน้ำท่วมพื้นที่ทั้งสองฝั่งซึ่งมีห้วยหนอง บึงและพื้นที่สาธารณะมาก เมื่อถึงเวลาน้ำลด น้ำที่ท่วมพื้นที่ดังกล่าวก็ลดตามไปด้วย ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำเช่นเคย จึงควรที่จะมีการสำรวจและหาวิธีการเก็บกัก น้ำให้อยู่

ในพื้นที่ดังกล่าวตลอดไปเพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูก และทรงยกตัวอย่างที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่พระองค์ได้ทรงกระทำแล้วได้ผล โดยนำน้ำที่เก็บกักไว้ไปใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูก แม่น้ำชีเป็นแม่น้ำสายหลักสายหนึ่งของภาคอีสานตอนกลาง ไหลผ่านจังหวัดขอนแก่นไหลลงสู่แม่น้ำมูลที่จังหวัดอุบลราชธานี ในฤดูฝนน้ำจะท่วมพื้นที่ทั้งสองฝั่ง เมื่อถึงเวลาน้ำลด น้ำที่ท่วมพื้นที่ดังกล่าว ก็ลดตามลงไป ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำทุกปี การพัฒนาแก่งน้ำดอนเป็นการบูรณาการจากทุกภาคส่วนในการ ปรับปรุงบริเวณรอบบึงแก่งน้ำดอน ให้เป็นสถานที่ทำการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งเก็บกักน้ำสำหรับช่วยเหลือการเพาะปลูกของราษฎร ที่อาศัยอยู่บริเวณลำห้วยและบริเวณใกล้เคียง เพื่อเป็นแหล่งเก็บกักน้ำสำหรับช่วยเหลือทางด้านอุปโภค บริโภค ในฤดูแล้งของคนและสัตว์เลี้ยง เพื่อเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา และการประมงของราษฎร เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ ชะลอการไหลของน้ำจากลำน้ำชีในช่วงฤดูน้ำหลาก เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของราษฎร รอบบึงแก่งน้ำดอนในเขตพื้นที่ 4 ตำบล เป็นงานชุดลอกบริเวณ บึงแก่งน้ำดอน เพื่อให้ราษฎรมีพื้นที่ทำกินอยู่บริเวณรอบ ๆ สามารถนำน้ำไปใช้ในการเพาะปลูกได้ และเป็นการป้องกันการบุกรุกของราษฎร เป็นแหล่งน้ำเพาะขยายพันธุ์ปลาน้ำจืดของตำบลเมืองเก่า ตำบลท่าพระ ตำบลดอนช้าง และตำบลบ้านหว้า เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน เป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับพื้นที่การเกษตร ของสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 2 แห่ง คือ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านสะอาด ตำบลเมืองเก่า พื้นที่รับประโยชน์ 3,000 ไร่ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านป่าเหลื่อม ตำบลดอนช้าง พื้นที่รับประโยชน์ 2,100 ไร่ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับพื้นที่ โครงการ "ชลประทานพัฒนา แหล่งน้ำท่าทั่วไทยเกษตรยุคใหม่ยั่งยืน" ของกลุ่มผู้ใช้น้ำปลูกผักปลอดสารพิษ บ้านสะอาด ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวนสมาชิกเข้าร่วมโครงการ จำนวน 43 คน พื้นที่ประมาณ 37 ไร่ เป็นแหล่งเก็บกักน้ำในช่วงฤดูฝนในลักษณะแก้มลิง เพื่อชะลอการไหลของน้ำชี และสามารถนำมาใช้เพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง เป็นแหล่งน้ำเก็บกักน้ำไว้ใช้เสริมการเพาะปลูกในฤดูฝน จำนวน 1,840 ไร่ และการปลูกในฤดูแล้ง จำนวน 460 ไร่ จำนวน 3 หมู่บ้าน 307 ครอบครัว ประชากร 1,370 คน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำให้ราษฎรใช้ราษฎรบริโภคและมีรายได้จากการประมง และเป็นแหล่งเก็บกักน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภคของราษฎรบริเวณโดยรอบที่ขาดแคลนเดือดร้อนไม่มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค เพื่อบรรเทาอุทกภัยบางส่วน

บึงแก่งน้ำดอน จะเป็นแหล่งรองรับน้ำและกักเก็บน้ำที่สำคัญของลำน้ำชี ช่วยลดปัญหาน้ำท่วมและปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคของประชาชน ทั้งยังเก็บกักน้ำไว้สำหรับสนับสนุนการเพาะปลูกในพื้นที่การเกษตร เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น หากได้รับการพัฒนาจะบรรจุน้ำได้อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนบูรณาการร่วมกับท้องถิ่นในการนอกจากจะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในอนาคต ยังจะช่วยป้องกันน้ำท่วมตัวเมืองขอนแก่นในช่วงที่มีฝนตกหนัก ขณะเดียวกันยังช่วยสำรองน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งไปในตัว แม่น้ำสายหลักของจังหวัดขอนแก่นคือ แม่น้ำชี และลำน้ำสาขา ซึ่งมีลักษณะคดเคี้ยวและตื้นเขิน ทำให้การระบายน้ำในฤดูน้ำหลากประสบปัญหา จนเกิดเป็นอุทกภัย อย่างที่ได้ประสบมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ รวมทั้งในฤดูแล้งชาวบ้านยังได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำ ทำให้ทางจังหวัดโดยกรมชลประทานต้องเร่งรัดแก้ไขปัญา ผ่านโครงการต่าง ๆ รวมทั้ง โครงการพัฒนาแก้มลิงแก่งน้ำดอน ตำบลดอนช้าง อำเภอเมืองขอนแก่น เป็นแหล่งรองรับน้ำและเก็บกักน้ำที่สำคัญของลำน้ำชี เพื่อช่วยลดปัญหาน้ำท่วมและปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคของประชาชน ทั้งยังเก็บกักน้ำไว้สำหรับสนับสนุนการเพาะปลูกในพื้นที่การเกษตร เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น หากได้รับการพัฒนาจะบรรจุน้ำ

ได้อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนบูรณาการร่วมกับท้องถิ่นในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในอนาคต เพื่อลดความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่และเพื่อประโยชน์ของเกษตรกรและประชาชน ให้มีแหล่งเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภคต่อไป

จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรยังคงขาดความตระหนักถึงปัญหาในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และปัญหาการขาดน้ำในการทำการเกษตรที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เกษตรกรมีการใช้น้ำอย่างสิ้นเปลืองโดยขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ซึ่งถือเป็นกระบวนการพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การสร้างความตระหนักและการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง



บึงแก่งน้ำต้อน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

บทที่ 3

วิธีการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน ภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับคนในชุมชนพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ “หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่” ให้เป็นพื้นที่เกษตรชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ตำบลบ้านค้อ และตำบลใกล้เคียง สำหรับไว้ทำการเกษตร ปลูกผัก และการให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก มาใช้ในแปลงเกษตรปลูกผักสวนครัว ชาวบ้านคนในชุมชนสามารถสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับตนเองได้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การติดตามและประเมินผลในครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบผลของการดำเนินงานโครงการดังกล่าว โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลขณะดำเนินการ โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล โดยไม่เจาะจง จากประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ดำเนินการ ที่ประชาชนได้รับประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นการติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณ ซึ่งได้กำหนดหัวข้อและวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอ

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนที่อาศัยในเขตตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รวม 20 หมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียงที่อยู่บริเวณรอบหนองสระแก้ว และบริเวณลำห้วยใหญ่ และพื้นที่ใกล้เคียง ที่ประชาชนได้รับประโยชน์

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่จากเทศบาลตำบลบ้านค้อ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนในหมู่บ้านเขตตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงหนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 220 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไป เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับประโยชน์จากโครงการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครัวเรือน

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ มี 13 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจาก ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนทั่วไป โดยใช้แบบสอบถามมีโครงสร้างพร้อมสัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน ประชาชนในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง ที่ได้รับประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการในพื้นที่ดำเนินการ ทำการแจกแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนในส่วนของการถามปลายปิดและปลายเปิด ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของโครงการ

4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล เดือน มกราคม - กันยายน 2566

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติแบบแจกแจงความถี่และร้อยละ การแปลความหมายของข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยแบ่งคะแนนค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ สเกลคำถาม มี 5 ระดับ ดังนี้ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1)

การวัดเป็นช่วงสเกลของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545)

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับ น้อยที่สุด

จากหลักการดังกล่าว สามารถแบ่งความหมายของระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ทิพยา กิจวิจารณ์ การวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์(การวิจัยเชิงปริมาณ)2551(หน้า 123–124)อ้างอิง มาจาก วาณี แสนมหาชัย) ดังนี้

<u>ระดับคะแนน</u>		<u>แปลผล</u>
4.21 - 5.00	ระดับความพึงพอใจ	มากที่สุด
3.41 - 4.20	ระดับความพึงพอใจ	มาก
2.61 – 3.40	ระดับความพึงพอใจ	ปานกลาง
1.81 – 2.60	ระดับความพึงพอใจ	น้อย
1.00 – 1.80	ระดับความพึงพอใจ	น้อยที่สุด

6. การนำเสนอ

จัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลในรูปแบบความถี่ ร้อยละ เติบโตพัฒนา ในบทที่ 4 ในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่และแสดงรายละเอียดในประเด็นคำตอบต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้จะเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละ และสรุปผลการติดตามในภาพรวมจะแสดงในบทที่ 5 และรวบรวมเป็นรูปเล่ม รายงาน ผู้บริหารและลงใน Website ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น www.kkpao.go.th เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้สนใจทราบต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการติดตามและประเมินผลโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ แบบไม่เจาะจง จากผู้นำชุมชน ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลบ้านค้อ และอาศัยอยู่รอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ และหมู่บ้านใกล้เคียงที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวนทั้งสิ้น 220 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด – ต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งผลการประเมิน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนที่ 1 ข้อมูลเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ครัวเรือน
2. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)
3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามและประเมินผลโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านคือ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและทำการวิเคราะห์ จำนวน 220 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	88	40.00
หญิง	132	60.00
รวม	220	100.00
2. อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่า 20 ปี	1	0.45
15 - 24 ปี	9	4.09
25 - 34 ปี	54	24.55
35 - 44 ปี	27	12.27
45 -54 ปี	53	24.09
55 ปีขึ้นไป	76	34.55
รวม	220	100.00
3. วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประถมศึกษา	101	45.91
มัธยมศึกษาตอนต้น	75	34.09
มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	17	7.73

3. วุฒิการศึกษา (ต่อ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อนุปริญญา/เทียบเท่า	6	2.73
ปริญญาตรี	11	5.00
สูงกว่าปริญญาตรี	10	4.55
รวม	220	100.00
4. อาชีพหลัก	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เกษตรกร	96	43.64
รับจ้างทั่วไป	58	26.36
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	7	3.18
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	8.64
พนักงานเอกชน	32	14.55
นักเรียน/นักศึกษา	7	3.18
อื่น ๆ ระบุ...	1	0.45
รวม	220	100.00
5. รายได้ครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน	160	72.73
ระหว่าง 10,000 - 29,000 บาท/เดือน	48	21.82
มากกว่า 30,000 บาท/เดือน	12	5.45
รวม	220	100.00

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามและประเมินผลโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 220 คน เป็นหญิง จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เป็นชาย จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนใหญ่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 34.55 รองลงมา มีอายุ ระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 24.55 อายุระหว่าง 45-54 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 24.09 มีอายุระหว่าง 35-44 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 12.27 และอายุน้อยสุดต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.45 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 45.91 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 34.09 มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.73 ปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.00 และระดับการศึกษา มีจำนวนน้อยสุด อนุปริญญา/เทียบเท่า มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.73 อาชีพหลักเป็นเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 43.64 รองลงมา รับจ้างทั่วไป จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 26.36 พนักงานเอกชน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 14.55 เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.64 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีจำนวนเท่ากัน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.18 มีรายได้ต่อครัวเรือนจำนวนมากสุด รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 10,000- 29,000 บาท/เดือน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 21.82 และมีรายได้มากกว่า 30,000 บาท/เดือน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.45 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (220 คน)							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	แปรผล
1. สถานที่ตั้งโครงการในการอนุรักษ์แหล่งน้ำในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเพียงใด	155 (70.45)	53 (24.09)	12 (5.45)	- (0.00)	- (0.00)	0.580	4.65	มากที่สุด
2. โครงการนี้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสภาพแวดล้อมของชุมชนท่านมากน้อยเพียงใด	148 (67.27)	64 (29.09)	6 (2.73)	2 (0.909)	- (0.00)	0.586	4.63	มากที่สุด
3. โครงการนี้มีความคุ้มค่ากับทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ไป มากน้อยเพียงใด	141 (64.09)	69 (31.36)	10 (4.55)	- (0.00)	- (0.00)	0.576	4.60	มากที่สุด
4. ถ้าหากว่า ไม่มี การดำเนินการของโครงการนี้ประชาชน หรือชุมชนใกล้เคียงจะได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม มากน้อยเพียงใด	149 (67.73)	55 (25.00)	13 (5.91)	2 (0.909)	1 (0.45)	0.685	4.59	มากที่สุด
5. โครงการนี้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในการนำข้อพิพาทจากแหล่งน้ำมาเปลี่ยนแปลงเป็นปัญหมาให้กับประชาชนได้ มากน้อยเพียงใด	85 (38.64)	130 (59.09)	5 (2.27)	- (0.00)	- (0.00)	0.526	4.36	มาก
6. โครงการนี้เป็นอนุรักษ์แหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนของท่าน มากน้อยเพียงใด	145 (65.91)	66 (30.00)	8 (3.64)	1 (0.455)	- (0.00)	0.581	4.61	มากที่สุด
7. โครงการนี้ทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำที่ไม่ซับซ้อน และท่านสามารถนำไปปฏิบัติได้ มากน้อยเพียงใด	149 (67.73)	66 (30.00)	5 (2.27)	- (0.00)	- (0.00)	0.521	4.65	มากที่สุด

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (220 คน)							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	แปรผล
8. โครงการนี้สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการตรวจสอบงานด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ท่านมีความพึงพอใจ มากน้อยเพียงใด	150 (68.18)	65 (29.55)	5 (2.27)	- (0.00)	- (0.00)	0.520	4.66	มากที่สุด
9. โครงการนี้สามารถทำให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค มากน้อยเพียงใด	146 (66.36)	69 (31.36)	4 (1.82)	1 (0.455)	- (0.00)	0.543	4.64	มากที่สุด
10. โครงการนี้ช่วยเพิ่มศักยภาพชุมชนให้มีจิตสำนึกและสามารถพึ่งพาตนเองด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มากน้อยเพียงใด	151 (68.64)	65 (29.55)	4 (1.82)	- (0.00)	- (0.00)	0.508	4.67	มากที่สุด
11. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่การดำเนินโครงการให้ประชาชนในพื้นที่ทราบท่านมีความพึงพอใจ มากน้อยเพียงใด	143 (65.00)	70 (31.82)	6 (2.73)	1 (0.455)	- (0.00)	0.565	4.61	มากที่สุด
12. โครงการนี้สร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนและชุมชนในพื้นที่ ให้มีความรักหวงแหนพื้นที่แหล่งน้ำที่เป็นสาธารณชนของคนในชุมชนท่าน มากน้อยเพียงใด	155 (70.45)	63 (28.64)	2 (0.91)	- (0.00)	- (0.00)	0.480	4.70	มากที่สุด
13. โครงการนี้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนของท่าน และชุมชนโดยรอบ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือนของท่าน มากน้อยเพียงใด	149 (67.73)	68 (30.91)	3 (1.36)	- (0.00)	- (0.00)	0.500	4.66	มากที่สุด
รวม							4.62	มากที่สุด

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามและประเมินผลโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด $(\bar{x})=4.62$ หรือคิดเป็นร้อยละความพึงพอใจ 92.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หัวข้อที่ประชาชนมีระดับความพึงพอใจสูงสุดอันดับแรก คือ โครงการนี้สร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนและชุมชนในพื้นที่ ให้มีความรักหวงแหนพื้นที่แหล่งน้ำที่เป็นสาธารณของคนในชุมชน $(\bar{x})=4.70, S.D.=0.480$ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด อันดับที่ 2 คือ โครงการนี้ช่วยเพิ่มศักยภาพชุมชนให้มีจิตสำนึกและสามารถพึ่งพาตนเองด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม $(\bar{x})=4.67, S.D.=0.508$ มากที่สุดอันดับที่ 3 มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2 ข้อ คือ โครงการนี้สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการตรวจสอบงานด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม $(\bar{x}) = 4.66, S.D.=0.520$ และ โครงการนี้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนของท่าน และชุมชนโดยรอบ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือนของท่าน $(\bar{x})=4.66, S.D.=0.500$ มากที่สุดอันดับที่ 4 มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2 ข้อ คือ สถานที่ตั้งโครงการในการอนุรักษ์แหล่งน้ำในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม $(\bar{x}) = 4.65, S.D.=0.580$ และโครงการนี้ทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำที่ไม่ซับซ้อน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ $(\bar{x}) = 4.65, S.D.=0.521$ มากที่สุดอันดับที่ 5 โครงการนี้สามารถทำให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค $(\bar{x}) = 4.64, S.D.=0.543$ มากอันดับที่ 6 โครงการนี้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสภาพแวดล้อมของชุมชน $(\bar{x}) = 4.63, S.D.=0.586$ มากที่สุดอันดับที่ 7 โครงการนี้เป็นการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน $(\bar{x}) = 4.61, S.D.=0.581$ มากที่สุดอันดับที่ 8 โครงการนี้มีความคุ้มค่ากับทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ไป $(\bar{x}) = 4.60, S.D.=0.576$ มากที่สุดอันดับ 9 ถ้าหากว่าไม่มีการดำเนินการของโครงการนี้ ประชาชน หรือชุมชนใกล้เคียงจะได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม $(\bar{x}) = 4.59, S.D.=0.685$ และอันดับสุดท้าย โครงการนี้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในการนำวัชพืชจากแหล่งน้ำมาเปลี่ยนแปลงเป็นปุ๋ยหมักให้กับประชาชนได้ $(\bar{x}) = 4.36, S.D.=0.526$

สรุปได้ว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการติดตามและประเมินผลโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 220 คน มีระดับความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.40 แยกเป็นความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 65.45 รองลงมาในระดับมาก 70 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 ระดับปานกลางน้อยสุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.73

บทที่ 5

สรุปการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในครั้งนี้เป็นการติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของคนในชุมชนตำบลบ้านค้อ และประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ตลอดจนทั้งปัญหาอุปสรรคของโครงการ และข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียในการใช้น้ำของกลุ่มเกษตรกรรอบ ๆ บริเวณแหล่งน้ำและการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสมดุทธรรมาชาติ การกำจัดวัชพืช การปรับปรุงภูมิทัศน์ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นนั้น ๆ และคงไว้รักษาระบบนิเวศในการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การเกษตรที่เป็นหนองน้ำสาธารณประโยชน์ของคนในชุมชน ซึ่งสามารถสรุปผลการติดตามฯ และข้อเสนอแนะดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

1. เพื่อทราบถึงความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ
2. เพื่อต้องการทราบถึงความคุ้มค่า ผลกระทบ และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ
3. เพื่อทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและคนชุมชนในการดำเนินงานโครงการ
4. เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคของการดำเนินโครงการ ในการบริหารงานขององค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดขอนแก่นในครั้งต่อไป

2. แนวทางและวิธีการติดตามและประเมินผล

ศึกษารายละเอียดการประเมินจากคู่มือ เพื่อสร้างความเข้าใจรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยพิจารณาข้อมูลที่กำหนดไว้ในโปรแกรม แล้วเลือกใช้วัตถุประสงค์ที่เหมาะสม ทั้งนี้ได้มีการเพิ่มเติม ปรับปรุงวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการบางประการ การกำหนดประเด็นประเมิน โดยพิจารณาข้อมูลที่กำหนดไว้แล้วเลือกใช้ประเด็นที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามได้ปรับปรุงประเด็นขึ้นใหม่บางประเด็น เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผลโครงการ และพัฒนาเครื่องมือประเมินคือแบบสอบถาม (ปลายเปิด-ปิด)

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่จากท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชน ที่อาศัยในเขตตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รวม 20 หมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียงที่อยู่บริเวณรอบหนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ที่ประชาชนได้รับประโยชน์

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่จากท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชนในหมู่บ้านเขตตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงที่ได้รับประโยชน์ จำนวนทั้งสิ้น 220 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล คือแบบสอบถาม (ปลายเปิด-ปิด) แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินโครงการ
- ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ณ สถานที่ ที่ตั้งโครงการในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รวม 20 หมู่บ้าน รวมทั้งการถ่ายภาพสถานที่ของโครงการ การสังเกตการณ์ สถานที่จริง ในการดำเนินงานโครงการในพื้นที่

3. สรุปการติดตามและประเมินผล

3.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชน ที่อาศัยในเขตตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รวม 20 หมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียงที่อยู่บริเวณรอบหนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ที่ประชาชนได้รับประโยชน์

ผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งสิ้น 220 คน พบว่า เป็นหญิง จำนวน 132 คน เป็นชาย จำนวน 88 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 76 คน รองลงมา มีอายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 54 คน อายุระหว่าง 45-54 ปี จำนวน 53 คน มีอายุระหว่าง 35-44 ปี จำนวน 27 คน มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 101 คน รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 75 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 17 คน ปริญญาตรี จำนวน 11 คน อาชีพหลัก เป็นเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 96 คน รองลงมา รับจ้างทั่วไป จำนวน 58 คน พนักงานเอกชน จำนวน 32 คน เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 19 คน อาชีพค้าขาย/

ธุรกิจส่วนตัว และเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีจำนวนเท่ากัน 7 คน มีรายได้ต่อครัวเรือนจำนวนมากสุด 30,000 บาท/เดือน จำนวน 12 คน และรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน จำนวน 160 คน

3.2 ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินโครงการ

ผลการติดตามและประเมินความพึงพอใจของประชาชนตามโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.40 เป็นโครงการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนและชุมชนในพื้นที่ ให้มีความรักหวงแหนพื้นที่แหล่งน้ำที่เป็นสาธารณของคนในชุมชน เป็นการช่วยเพิ่มศักยภาพชุมชนให้มีจิตสำนึกและสามารถพึ่งพาตนเองด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการตรวจสอบงานด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และชุมชนโดยรอบ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือน สถานที่ในการดำเนินงาน หรือที่ตั้งโครงการ ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ประชาชนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำที่ไม่ซับซ้อน และสามารถนำไปปฏิบัติได้ และ ทำให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสภาพแวดล้อมของชุมชน การอนุรักษ์แหล่งน้ำ และสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน มีความคุ้มค่ากับทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ไป ถ้าหากว่าไม่มีการดำเนินการของโครงการนี้ ประชาชน หรือชุมชนใกล้เคียงจะได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และสถานที่แห่งนี้สามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการนำวัชพืชจากแหล่งน้ำมาเปลี่ยนแปลงเป็นปุ๋ยหมักให้กับประชาชน และเกษตรกรในพื้นที่ปลูกผักบริเวณรอบ ๆ หนองน้ำสาธารณะประชาชนได้ประโยชน์จากการนำวัสดุตามธรรมชาติมาแปรสภาพโดยการเอางานด้านวิศวกรรมมาช่วย การดำเนินงานตามปณททางประชารัฐ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการอื่น ในการร่วมกันอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกแก่ประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้านอย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์สูงสุด

3.3 ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

ผลการติดตามและประเมินผล พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวนทั้งสิ้น 134,650.-บาท ซึ่งความเหมาะสมในการเลือกพื้นที่ดำเนินการเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์บริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ สภาพเดิมเป็นป่ารก มีต้นไม้ขึ้นบริเวณรอบ ๆ มีการปรับแต่งบริเวณหนองน้ำขึ้นมาใหม่ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพ มีความคุ้มค่า ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ตลอดจนปัญหาหรือผลกระทบต่าง ๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ความเหมาะสมสภาพพื้นที่ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพเดิมก่อนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเริ่มดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่สาธารณประโยชน์ของชุมชนเป็นหนองน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน บริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว มีพื้นที่ประมาณ 32 ไร่ และลำห้วยใหญ่ พื้นที่กว้าง 40 เมตร ยาว 200 เมตร สภาพพื้นที่ทั้ง 2 แห่ง เป็นป่ารก ต้นไม้เถาวัลย์ขึ้นเต็มพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับชาวบ้านในพื้นที่ตำบลบ้านค้อ ทำการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ก่อน และเป็นโครงการที่ประชาชนในพื้นที่ร้องขอ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ้านค้อ โดยจะมีการประชุมชาวบ้านเพื่อลงมติ ในการของบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเข้าไปดำเนินการ โดยนำเครื่องจักรกลเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ การปรับบริเวณพื้นที่หนองน้ำสาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้าน โดยดำเนินการขุดปรับปรุงบริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ปรับคันคูให้เป็นทีปลูกพืชผักสวนครัว ให้กับชาวบ้านในเขตตำบลบ้านค้อ เพื่อช่วยในการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้วและลำห้วยใหญ่ แหล่งน้ำสาธารณะของชุมชนให้เป็นสถานที่พักผ่อน เดินออกกำลังกายรอบแหล่งน้ำธรรมชาติ มีแหล่งน้ำสะอาดประจำหมู่บ้าน และเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง ในการสำรวจพื้นที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เป็นพื้นที่เกษตรชุมชน เป็นการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบกับความเดือดร้อนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำและพื้นที่บริเวณโดยรอบแหล่งน้ำได้ อันเนื่องมาจากมีวัชพืชปกคลุม รกร้าง ไม่ได้รับการดูแลเป็นเวลานาน และเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้กับแปลงเกษตรปลูก พืชผักสวนครัว นำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับชุมชน พืชผักปลอดสารพิษ ชาวบ้านมีความปลอดภัย จะเป็นโครงการร้องขอประชาชนได้รับความเดือดร้อนจะดำเนินการแก้ไขเป็นอันดับแรก ในการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาบริเวณชุมชนพื้นที่สาธารณะของหมู่บ้านในแต่ละแห่ง ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของสถานที่แต่ละพื้นที่ ความพร้อมของประชาชนในพื้นที่ ที่มีความเดือดร้อนและต้องการโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับชาวบ้านได้ โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนสำรวจ การจัดสรรงบประมาณ จนถึงขึ้นดำเนินการ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ ให้ประชาชนและชุมชนได้รับประโยชน์มากที่สุด ดังคำกล่าวของผู้บริหารท้องถิ่น นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านค้อ กล่าวว่า “การเลือกพื้นที่สาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้านบริเวณหนองสระแก้ว ป่ารก มีต้นไม้เถาวัลย์ปกคลุมรอบ ๆ หนองน้ำ ซึ่งชาวบ้านได้ลงมติกันที่จะปรับปรุงบริเวณหนองสระแก้ว ให้เป็นพื้นที่เพาะปลูก พืชผักสวนครัวให้กับชาวบ้าน จะทำการจัดสรรพื้นที่เป็นล๊อต ๆ ให้กับชาวบ้านเพาะปลูก จะทำดีกว่าแต่ละคนจะได้ทำการเพาะปลูกตรงจุดให้ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกคน ซึ่งโครงการนี้เป็นความต้องการของชาวบ้าน ที่จะปรับบริเวณริมหนองน้ำ ปลูกพืชสวนครัว เป็นขั้นบันได โดยจะทำการจัดสรรพื้นที่ให้กับชาวบ้านทำการเพาะปลูก สถานที่ดำเนินการมีความเหมาะสม ติดถนนสายหลัก ติดหมู่บ้านใกล้ชุมชน จะมีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และเป็นสถานที่ออกกำลังกายของหมู่บ้าน ได้เป็นอย่างดีและเหมาะสมมาก”

ทั้งนี้ กล่าวได้ว่า การเลือกพื้นที่ดำเนินการจำเป็นต้องเลือกพื้นที่ที่ไม่มีปัญหาในที่ดินของชาวบ้านหรือบริเวณใกล้เคียง เป็นแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่เข้าร่วมกันหลายหมู่บ้านและจะต้องเป็นโครงการที่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับชาวบ้าน และชาวบ้านได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

2. ความคุ้มค่ากับงบประมาณ พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณ เป็นเงินทั้งสิ้น 134,650.-บาท ในการพัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้อุปโภค บริโภค การอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นความร่วมมือของคนในชุมชนที่ต้องการพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน และปรับสภาพพื้นที่รอบ ๆ บริเวณหนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ให้เป็นสถานที่ทำการเกษตร ปลูก พืชผักได้โดยไม่ทำลายระบบนิเวศน์ การปรับปรุงและพัฒนาบริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ โดยใช้เครื่องจักรกลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเข้าไปดำเนินการขุดลอกกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ งบประมาณจะใช้จ่ายเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องจักรกลในการปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก ซึ่งเป็นวัชพืชในแหล่งน้ำที่นำมาแปรสภาพเป็นปุ๋ยหมัก นำมาเป็นปุ๋ยใช้ในการปลูกพืชผักสวนครัว ได้ประโยชน์หลายอย่าง มีแหล่งน้ำที่สะอาดไว้ใช้อุปโภคบริโภค มีพื้นที่เพาะปลูกแปลงผักสวนครัวที่ปลอดภัยจากสารพิษดีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และเป็นการอนุรักษ์แหล่งน้ำให้มีแหล่งน้ำสะอาดประจำหมู่บ้านและเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับประชาชน คนในชุมชน สร้างคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้านให้ดีขึ้น ปรับปรุงบริเวณรอบหนองน้ำให้เป็นแปลงเกษตร ปลูกผักปลอดสารพิษ ในการปรับปรุงรอบ ๆ บริเวณหนองสระแก้ว ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เดิน วิ่งออกกำลังกาย ของชาวบ้านในหมู่บ้านและชุมชนใกล้เคียงในพื้นที่ตำบลบ้านค้อ ดังคำกล่าวของนายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านค้อ กล่าวว่า “ ในการดำเนินงานครั้งนี้มีการบูรณาการ กับส่วนราชการ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เกษตรจังหวัดขอนแก่น ที่เข้ามาอบรมบรรยายให้ความรู้กับชาวบ้าน เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักจากผักตบชวา จะมาสาธิตวิธีการทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำปุ๋ยหมัก เพื่อนำมาใช้ในการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ โดยได้มีการทำ MOU กับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการพัฒนาหนองสระแก้ว บริเวณคันคูจะปรับเป็นสถานที่เดิน วิ่ง ออกกำลังกาย บริเวณที่ลาดรอบ ๆ คูสระ จะปลูกพืช ผัก ปลอดสารพิษ พัฒนาเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด และให้เป็นแลนด์มาร์คของจังหวัดขอนแก่นด้วย”

งบประมาณในการดำเนินการ ต้นทุนของโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความคุ้มค่า ต้นทุนของโครงการอยู่ที่การประมาณการระยะเวลา ซึ่งอาจจะพิจารณาจากอายุการใช้งาน ความคงทนได้มาตรฐาน ไม่ได้ตีค่าออกมาเป็นตัวเงิน แต่เป็นการวัดที่โครงการจะเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน การคิดในด้านผลตอบแทนในมุมของความคุ้มค่าทางการเงินที่จะได้รับมาจะไม่เห็น แต่จะมองความคุ้มค่าในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจมากกว่า และทำให้ชาวบ้านมีรายได้จากการปลูกพืชผักสวนครัวจำหน่าย ทำให้เศรษฐกิจในหมู่บ้านดีขึ้น การลงทุนดังกล่าวถือว่าคุ้มค่ามากเป็นการมองด้านความคุ้มค่าทางด้านสุขภาพ การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ จึงใช้ในการประเมินโครงการลงทุนที่มุ่งหวังจะพิจารณาผลประโยชน์ต่อสังคมชุมชน ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากโครงการในระยะยาว

ทั้งนี้กล่าวได้ว่า ความคุ้มค่ากับงบประมาณนอกจากจะตีค่าออกมาเป็นตัวเงินไม่ได้ แต่เป็นการวัดความคุ้มค่าทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนมีสุขภาพดี มีรายได้ ประชาชนมีความพึงพอใจ ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยไม่ได้รับผลกระทบในด้านลบแต่อย่างใด เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สามารถพึ่งพาตนเองได้

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ พบว่า ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ เพราะการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะ โดยการปรับบริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ให้เป็นน้ำที่นำมาใช้อุปโภค บริโภค สำหรับนำมาทำการเกษตรโดยทำการปลูกพืชผักสวนครัว ผักปลอดสารพิษ และปรับบริเวณคันคูสระ ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับคนในชุมชน หมู่บ้านใกล้เคียง และสามารถ เดินวิ่งออกกำลังกายบริเวณรอบ ๆ หนองน้ำได้ ประชาชนยังได้รับประโยชน์จากโครงการในการปรับปรุงพื้นที่สาธารณะแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้เป็นแปลงเพาะปลูกทางการเกษตร ปลูกผักสวนครัวของชาวบ้าน เป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของคนในชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และส่วนราชการอื่น ในการพัฒนาและให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบกับความเดือดร้อนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำและพื้นที่บริเวณโดยรอบแหล่งน้ำได้ อันเนื่องมาจากวัชพืชปกคลุม รกร้าง ไม่ได้รับการดูแลเป็นเวลานาน และเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก เพื่อแจกจ่ายใช้ในแปลงเกษตร ในการเพาะปลูกพืชผักสวนครัว นำไปสู่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้อย่างดี การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวได้รับความร่วมมือกับคนในชุมชน หมู่บ้านในเขตตำบลบ้านค้อ หน่วยงานราชการในและนอกพื้นที่ ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จะเห็นได้ว่าประชาชนในพื้นที่ในชุมชนได้ให้ความร่วมมือ เพื่อที่ประชาชนคนในชุมชนจะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้ เพื่อทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นประชาชนประกอบอาชีพ ค้าขาย มีสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกาย สถานที่โครงการติดกับถนนสายหลัก การติดต่อประสานงานในการทำธุรกิจด้านต่าง ๆ การเดินทางมีความสะดวก เมื่อโครงการนี้แล้วเสร็จประชาชนในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียงจะได้รับประโยชน์ได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านสุขภาพคนในชุมชน เศรษฐกิจชุมชน สังคมมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ดังคำกล่าวของผู้บริหารท้องถิ่น นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านค้อ กล่าวว่า “ การดำเนินงานมีการบูรณาการร่วมกันหลายหน่วยงาน ประกอบด้วย คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เกษตรจังหวัด โดยจะดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เป็นสวนเกษตร ซึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น จะให้ปลูกพืชผักสวนครัว ให้เป็นเหมือนชำสูงโมเดล และต้องขอขอบคุณหน่วยงานที่สนับสนุนทั้งงบประมาณ และเครื่องจักรกลเข้ามาดำเนินการ คือองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยท่านนายกพงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ ที่มองเห็นความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”

ทั้งนี้กล่าวได้ว่า ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากโครงการมีหลายด้านประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านสังคม ด้านคุณภาพชีวิต ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นจะเห็นได้จากผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ

ผลการติดตามและประเมินผล พบว่า การประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการนี้เกิดจาก ความต้องการของคนในพื้นที่ตำบลบ้านค้อ ที่มีความต้องการตรงกันในการที่จะปรับปรุงบริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ ปรับแต่งให้เป็นสถานที่เป็นแปลงเพาะปลูกพืชทางการเกษตร ผักสวนครัวปลอดสารพิษ ใช้พื้นที่สาธารณะให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนในพื้นที่ และเป็นสถานที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน การดำเนินงานตามแนวทางพระราชรัฐ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการอื่น ในการร่วมกันอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน ตามนโยบายของรัฐบาลในการดำเนินการคลองสวย น้ำใส คนไทยมีความสุข และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ในการให้บริการประชาชน โดยมีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) แสดงเจตนารมณ์ร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยนายพงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มอบหมายให้ นายธาดา พรหมสาขา ณ สกลนคร รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นผู้ร่วมลงนามกับ เทศบาลตำบลบ้านค้อ โดยนายจักรพงษ์ เพ็ชรแสน นายกเทศมนตรีตำบลบ้านค้อ และคณะกรรมการบ้านโนนลาน โดยนายทองพูล แดงตาโคตร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4 ลงนามร่วมกัน เพื่อร่วมกันดำเนินโครงการพระราชรัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน และเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกแก่ประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้านให้มีความยั่งยืน คือการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน โดยใช้เครื่องจักรกลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้ประชาชนได้มีแหล่งน้ำไว้อุปโภค บริโภค ยกระดับคุณภาพชีวิต และการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชุมชนในการปลูกพืชผักสวนครัวบริเวณรอบ ๆ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่และพัฒนาปรับปรุงพื้นที่บริเวณรอบสระน้ำให้เป็นแปลงปลูกพืชผลทางการเกษตรและพืชผักสวนครัวของชุมชน ให้ประชาชนสามารถนำสินค้าทางการเกษตรมาจำหน่าย เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้ และสร้างคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น และปรับคันคูให้เป็นสถานที่เดิน วิ่งออกกำลังกายของชุมชน มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และจัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำวัชพืชในแหล่งน้ำ คือ ผักตบชวา มาทำเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ นำมาใช้ในแปลงเกษตรสำหรับรดพืชผักสวนครัวของชุมชน และเป็นการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนและนักเรียนในพื้นที่ในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต การดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จได้ จะต้องร่วมมือกันในทุก ๆ ภาคส่วน ประชาชน คนในชุมชนต้อง มีความรัก ความสามัคคี มีความเข้มแข็ง การขอความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือหน่วยงานอื่น มีความสะดวก รวดเร็ว สามารถได้รับแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้ทันเวลา

การดำเนินงานโครงการ มีการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย ภาคประชาชน คนในชุมชน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เกษตรจังหวัด ที่มีมติร่วมกันตามแนวทางพระราชรัฐร่วมใจ ในการร่วมคิด ร่วมทำ ในการจัดหาองค์กร หรือหน่วยงานภาครัฐ การจัดหางบประมาณมาสนับสนุนเพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ การปรับสภาพน้ำให้เป็นน้ำที่สามารถนำมาใช้ทำการเกษตร และปรับปรุงบริเวณพื้นที่

และพัฒนาแหล่งน้ำ หนองสระแก้ว และลำห้วยใหญ่ สำหรับปลูกพืชผักสวนครัว ของชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นการดำเนินงานในรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะเป็นลักษณะบูรณาการร่วมกัน กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ส่วนราชการอื่น พ่อค้า และประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการตั้งแต่การเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชน หรือชุมชนพัฒนา ชีตความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุม การใช้และกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม การมีส่วนร่วมอาจเริ่มต้นจากการพัฒนามาจากข้างล่าง แทนวิธีการพัฒนามาจากนโยบายเบื้องบน จุดเริ่มต้นคือการกระจายอำนาจของการวางแผนจากส่วนกลางไปเป็นการวางแผนส่วนภูมิภาคและลงสู่ท้องถิ่น ที่มีความต้องการเหมือนกันร่วมรับประโยชน์ด้วยกัน ตลอดทั้งร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมตรวจสอบโครงการหรือกิจกรรม ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนนำไปสู่การพัฒนาในหลายๆ ด้าน ตลอดจนการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน สร้างรายได้ สร้างเศรษฐกิจในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ชุมชนจะเข้มแข็งได้จะต้องร่วมมือของคนในชุมชน ชุมชนมีความรัก ความสามัคคี มีความเอื้ออาทรพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

ทั้งนี้กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการ ประชาชนมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับประโยชน์จากโครงการ มีการประชาสัมพันธ์การทำงานในหลายด้านประกอบด้วย ด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านคุณภาพชีวิต มีความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ จะเห็นได้จากผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด

การติดตามและประเมินผลในครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบ คือในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านค้อ อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว เป็นการดำเนินการระหว่างรัฐ ประชาชนในพื้นที่ร่วมมือกัน เป็นความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับความเดือดร้อนและเป็นโครงการเร่งด่วน เพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐบาลและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการอื่น ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน เป็นแนวทางการประชารัฐร่วมใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในการร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน ชุมชน ให้เป็นพื้นที่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและเป็นการปลูกจิตสำนึกให้แก่ประชาชน คนในชุมชน หมู่บ้าน ร่วมกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ในครัวเรือนไปจนถึงแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ใช้ร่วมกัน ดูแล รักษา พื้นที่ของส่วนรวม ของหมู่บ้านที่เป็นสาธารณประโยชน์ พัฒนาเป็นสถานที่ออกกำลังกาย สวนสุขภาพของคนในชุมชน จากการติดตามและประเมินผลโครงการได้ข้อคิดว่าการดำเนินการโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นครั้งต่อไป ควรขยายโครงการในลักษณะนี้ออกไปให้ครอบคลุมพื้นที่ของคนในชุมชน ทุกอำเภอในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติ

ให้ดีขึ้นต้องพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ตลอดทั้งพัฒนาด้านสุขภาพ และเศรษฐกิจชุมชนให้ดี ประชาชนมีสุขภาพดี อยู่ดี กินดี มีรายได้สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลจากการ ติดตามและประเมินผลโครงการประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ยังต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมด้านแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้เป็นสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกายของคนในชุมชน ตลอดทั้งการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้คนในชุมชน ซึ่งประชาชนมีความต้องการมากที่สุด ในแต่ละพื้นที่ทั้งจังหวัดประสบปัญหาขาดแคลนแหล่งน้ำในการทำเกษตร ปศุสัตว์ เลี้ยงสัตว์

1.2 หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง และเป็นเจ้าของพื้นที่ ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดการปรับปรุง บริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับประชาชนมีความเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักจากวัชพืชมมาใช้ในการเกษตร

1.3 หน่วยงานในชุมชน เช่น ระดับครัวเรือน เกษตรกร โรงเรียน และวัด ควรมีการให้ความรู้ สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งน้ำ ทรัพยากรน้ำ โรงเรียน หรือการนำวัดที่เป็นพื้นที่ทางจิตใจของคนในพื้นที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำที่เป็นแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ โดยการจัดนิทรรศการให้ความรู้ การจัดอบรม การใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อทำการเกษตรเอง ตลอดทั้งเพื่อการเกษตรที่ให้แก่ลูกหลานเกษตรกร เป็นการปลูกจิตสำนึกที่ดี และก่อให้เกิดความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ หรือแหล่งน้ำที่เป็นแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์มากยิ่งขึ้น

1.4 หน่วยงานภาคเอกชน ควรดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม ที่จะเป็นการกระตุ้น และสร้างจิตสำนึกของเกษตรกรในพื้นที่ด้านการอนุรักษ์แหล่งน้ำ โดยเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นการสร้างแหล่งน้ำสำรอง โดยหน่วยงานภาคเอกชนเป็นผู้สนับสนุนเงินก่อสร้าง และเกษตรกรในพื้นที่เป็นผู้ลงมือก่อสร้าง และใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการผ่านมาสัก 1-2 ปี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหลายๆ ด้านเพื่อจะได้รับทราบปัญหา การวิเคราะห์ การวางแผนแนวทางแก้ปัญหา การปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น: คู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผน

ไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (มปป.)

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ;(มปป.)

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. 2527. การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท

การบริหารการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

วงศ์ ฉายะบุตร. 2539. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น

กรมการปกครอง.

ดุขี อายุวัฒน์ และคณะ. 2535. การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในงานวนศาสตร์ชุมชน :

กรณีศึกษาชุมชนห้วยม่วงโครงการวิจัยวนศาสตร์ชุมชน. คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. 2527. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ :

ศักดิ์โสภารพิมพ์.

ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์. 2545. การสังคมสงเคราะห์ชุมชน : มรรควิธีสู่ชุมชนเข้มแข็ง. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.ปรัชญา เวสารัชช. 2545. การปกครองท้องถิ่นไทย.

กรุงเทพฯ

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. 2535. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ประหยัด หงษ์ทองคำ. การพัฒนาทางการเมืองโดยกระบวนการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. 2527. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ :

สำนักงานข้าราชการพลเรือน. ห้างหุ้นส่วนจำกัดพาพาส, ม.ป.ป.

ภาคภูมิ สุชีสนธิ์, ภาณุพันธุ์ ประภาติกุล. 2560. การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

เพื่อการเกษตร ศึกษากรณี บึงแก่งน้ำดอน อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.

คณะเกษตรศาสตร์ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อคิน ระพีพัฒน์. 2527. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ :

ศูนย์การพัฒนานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

อภิชัย พันธเสน. 2539. แนวคิดทฤษฎีและภาพรวมของการสนทนา. กรุงเทพฯ :

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด.

เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตร การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 2559

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น: แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น, 2565

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น : ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น, 2566

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น : แผนดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น, 2566

ที่มา: <http://www.floridagreens.org>

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมโครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน
ภายใต้ “โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น”
ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

สภาพก่อนดำเนินการหนองสระแก้ว



สำรวจพื้นที่ดำเนินการหนองสระแก้ว



ทำ MOU ร่วมกัน ผู้นำชุมชนตำบลบ้านค้อ, เทศบาลบ้านค้อ และ อบจ.ขอนแก่น



ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากชาวบ้าน



ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากชาวบ้าน



ผู้นำท้องถิ่น, จนท.ฝ่ายปกครอง, จนท.สำนักช่าง, จนท.สำนักยุทธศาสตร์ฯ

อบจ.ขอนแก่น ร่วมติดตามการดำเนินงานโครงการ





ขณะดำเนินการปรับปรุงรอบ ๆ หนองสระแก้ว





ขณะดำเนินการปลูกหญ้าแฝกป้องกันการพังทลายของดินรอบ ๆ หนองสระแก้ว





สภาพก่อนดำเนินการปรับภูมิทัศน์ลำห้วยใหญ่



ขณะดำเนินการ







แบบสำรวจความพึงพอใจของประชาชน

“โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำและพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน ประจำปี พ.ศ.2566”

ภายใต้โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง แบบสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 15 – 24 ปี ☐ 25 – 34 ปี
☐ 35 – 44 ปี ☐ 45 – 54 ปี ☐ 55 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า
☐ อนุปริญญา/เทียบเท่า ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพหลัก ☐ เกษตรกร ☐ รับจ้างทั่วไป ☐ ค้าขาย /ธุรกิจส่วนตัว
☐ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานเอกชน ☐ นักเรียน/นักศึกษา
☐ อื่นๆ (ระบุ).....
6. รายได้ครัวเรือน ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน ☐ ระหว่าง 10,000 – 29,000 บาท/เดือน
☐ มากกว่า 30,000 บาท/เดือน

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการ

ท่านมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในภาพรวมมากน้อยเพียงใด

ลำดับที่	ประเด็นคำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	สถานที่ตั้งโครงการในการอนุรักษ์แหล่งน้ำในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเพียงใด					
2	โครงการนี้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสภาพแวดล้อมของชุมชนท่านมากน้อยเพียงใด					
3	โครงการนี้มีความคุ้มค่ากับทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ไป มากน้อยเพียงใด					
4	ถ้าหากว่า <u>ไม่มี</u> การดำเนินการของโครงการนี้ประชาชน หรือ ชุมชนใกล้เคียงจะได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม มากน้อยเพียงใด					
5	โครงการนี้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในการนำวิชาชีพจากแหล่งน้ำมาเปลี่ยนแปลงเป็นปุ๋ยหมัก ให้กับประชาชนได้ มากน้อยเพียงใด					
6	โครงการนี้เป็นการอนุรักษ์แหล่งน้ำ และสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนของท่าน มากน้อยเพียงใด					
7	โครงการนี้ทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำที่ไม่ซับซ้อน และท่านสามารถนำไปปฏิบัติได้ มากน้อยเพียงใด					
8	โครงการนี้สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการตรวจสอบงานด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ท่านมีความพึงพอใจ มากน้อยเพียงใด					
9	โครงการนี้สามารถทำให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค มากน้อยเพียงใด					
10	โครงการนี้ช่วยเพิ่มศักยภาพชุมชนให้มีจิตสำนึกและสามารถพึ่งพาตนเองด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มากน้อยเพียงใด					
11	การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ การดำเนินโครงการให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ ท่านมีความพึงพอใจ มากน้อยเพียงใด					
12	โครงการนี้สร้างจิตสำนึกในแก่ประชาชนและชุมชนในพื้นที่ ให้มีความรักหวงแหนพื้นที่แหล่งน้ำที่เป็นสาธารณของคนในชุมชนท่าน มากน้อยเพียงใด					
13	โครงการนี้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนของท่าน และชุมชนโดยรอบ โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือนของท่าน มากน้อยเพียงใด					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล ส่วนแผนงานและงบประมาณ

สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โทร 0 4323 9256



คำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ที่ ๓๖๙๗/ ๒๕๖๖

เรื่อง แก้ไขคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ตามที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามคำสั่งที่ ๑๙๒๙/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๔ นั้น เนื่องจากคณะกรรมการฯ ราย นายวิศรุต ปูเพ็ง ได้ลาออกจากตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อำเภอชุมแพ เขต ๒ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ ประกอบกับมติที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สมัยประชุมวิสามัญ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ คัดเลือก นายจรูญ อ้วนนอก ตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อำเภอคำชะโนด เป็นคณะกรรมการฯ แทนตำแหน่งที่ว่าง

เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวดที่ ๖ ข้อ ๒๘ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงแต่งตั้ง นายจรูญ อ้วนนอก ตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อำเภอคำชะโนด เป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการคัดเลือกอีก โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- | | | |
|--|--|---------|
| ๑. นายวิบูลย์ เรืองประเสริฐกุล | สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | กรรมการ |
| ๒. นายจรูญ อ้วนนอก | สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | กรรมการ |
| ๓. นายณณทัต พิชิต กันทวีระธนะ | สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | กรรมการ |
| ๔. นางฐิติรัตน์ อัครสุริย์ | ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น | กรรมการ |
| ๕. นายประไพ ชาญจระเข้ | ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น | กรรมการ |
| ๖. ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น | หัวหน้าส่วนราชการ | กรรมการ |
| ๗. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดขอนแก่น | หัวหน้าส่วนราชการ | กรรมการ |
| ๘. นายประยุทธ์ ชาญนวงศ์ | ผู้ทรงคุณวุฒิ | กรรมการ |
| ๙. ดร.มงคล อติอนุวรรตน์ | ผู้ทรงคุณวุฒิ | กรรมการ |
| ๑๐. รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่รับผิดชอบสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ | | กรรมการ |
| ๑๑. ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | | กรรมการ |

ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีอำนาจ

หน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
๒. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

๓. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
ต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้ง
ประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ ในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน
นับแต่วันรายงานผล และเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน
โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายใน เดือนธันวาคมของทุกปี

๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖



(นายพงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น



บันทึกข้อตกลงร่วม (MOU)
โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ
และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ขอนแก่น, เทศบาลตำบลบ้านค้อ, คณะกรรมการบ้านโนนลาน หมู่ที่ ๔ เพื่อร่วมกันดำเนินโครงการประชารัฐ
ร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน

หลักการสำคัญ

ตามนโยบายของรัฐบาลในการดำเนินโครงการคลองสวย น้ำใส คนไทยมีความสุข และสอดคล้อง
กับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่นซึ่งมีภารกิจสำคัญในการให้บริการประชาชน ด้านการก่อสร้าง
และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบกและทางน้ำ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมอาชีพ
การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ เช่น การอนุรักษ์แหล่งน้ำ
โดยการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำเป็นต้น

หน่วยงานที่ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมฉบับนี้ จึงมีความเห็นพ้องต้องกันที่จะดำเนิน
โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชนโดยการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำหนอง
สระแก้ว และลำห้วยไผ่ ภู บ้านโนนลาน ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น ให้เป็นแหล่งน้ำสะอาด
ประจําหมู่บ้านไว้ใช้อุปโภคบริโภค เป็นแหล่งน้ำในการเกษตร และพัฒนาปรับปรุงพื้นที่บริเวณรอบสระน้ำ
ให้เป็นแปลงปลูกพืชผลทางการเกษตรและพืชผักสวนครัวของชุมชน ให้ประชาชนสามารถนำสินค้าทางการ
เกษตรมาจำหน่าย เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้ และสร้างคุณภาพชีวิตของคน
ในชุมชนให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการดำเนินงานตามแนวทางประชารัฐ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการอื่น ในการร่วมกันอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน
และเพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกแก่ประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้านอย่างยั่งยืน

๒. เพื่อกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้านโดยเครื่องจักรกลขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้ประชาชนมีแหล่งน้ำไว้ใช้อุปโภคบริโภค เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการสร้างอาชีพ
ทำแปลงผักสวนครัวสำหรับชุมชน

๓. เพื่อรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำ ให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์และมีความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ของกรมควบคุมมลพิษ

๔. เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก ใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผักสวนครัวของชุมชน

๕. เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนและนักเรียนในพื้นที่ในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

ภารกิจที่ดำเนินการร่วมกัน

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สนับสนุนเครื่องจักรกลและควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ ของประชาชนในพื้นที่โครงการ รวบรวมและเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานตามช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รวมทั้ง ติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการดำเนินโครงการ

๒. เทศบาลตำบลบ้านค้อ เป็นหน่วยประสานงานระหว่างประชาชนในพื้นที่เขตตำบลบ้านค้อ กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ปฏิบัติงานหรือประชาชนที่มาช่วยเหลือ รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านวิทยากรให้ความรู้แก่ประชาชนในการทำปุ๋ยหมัก การจัดทำแปลงเกษตรสาธิต และด้านอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

๓. คณะกรรมการบ้านโนนลาน หมู่ที่ ๔ สนับสนุนการดำเนินงานชุดลอกวัชพืชในแหล่งน้ำ ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการปฏิบัติงาน จัดหาแรงงานชาวบ้านร่วมดำเนินงานตามโครงการนี้ จนแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

บันทึกข้อตกลงนี้ทำไว้ ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ หอสงเคราะห์ บ้านโนนลาน หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รวม ๓ ฉบับ มีความเห็นพ้องต้องกันที่จะร่วมดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว โดยผู้แทนหน่วยงานได้อ่านและเข้าใจโดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

(นายทองพูล แต่งดาโคตร)

ผู้ใหญ่บ้านโนนลาน หมู่ที่ ๔

และประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน

(นายจักรพงษ์ เพ็ชรแสน)

นายกเทศมนตรีตำบลบ้านค้อ

(นายธาดา พรหมสาขา ณ สกลนคร)

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น



คำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ที่ ๒๖๙ / ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงาน “โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน”

ตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้จัดทำ “โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน” ภายใต้โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ณ บริเวณหนองสระแก้ว และบริเวณลำห้วยใหญ่ บ้านโนนลาน ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานในโครงการดังกล่าว สำเร็จ ลุล่วง ตามวัตถุประสงค์ โดยการบูรณาการกับทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุด จึงแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อกำหนดนโยบาย การวางแผน การปฏิบัติ การควบคุม การติดตามประเมินผล และอื่น ๆ ในโครงการดังกล่าว ดังต่อไปนี้

๑. คณะทำงานฝ่ายอำนวยการ ประกอบด้วย

- | | |
|--|--------------------|
| ๑.๑ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | เป็นประธานคณะทำงาน |
| ๑.๒ รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | เป็นรองประธาน |
| ๑.๓ หัวหน้าสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | เป็นคณะทำงาน |
| ๑.๔ ผู้อำนวยการสำนักช่าง | เป็นคณะทำงาน |
| ๑.๕ ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ | เป็นคณะทำงาน |
| ๑.๖ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สำนักช่าง | เป็นคณะทำงาน และ |
| | เลขานุการ |
| ๑.๗ หัวหน้าฝ่ายสาธารณูปโภค | เป็นคณะทำงานและ |
| | ผู้ช่วยเลขานุการ |

อำนาจหน้าที่

- กำหนดกรอบการดำเนินงานการปฏิบัติงานตามโครงการ
- ดูแลควบคุม ประสานงาน ร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุน การปฏิบัติงานของกรรมการฝ่ายต่างๆ ให้ปฏิบัติงานให้ลุล่วง
- พิจารณา จัดหางบประมาณต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนโครงการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด

๒. คณะทำงานฝ่ายปฏิบัติการ ประกอบด้วย

- | | |
|--|-------------------------------------|
| ๒.๑ ผู้อำนวยการสำนักช่าง | เป็นประธานคณะทำงาน |
| ๒.๒ ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สำนักช่าง | เป็นรองประธาน |
| ๒.๓ หัวหน้าฝ่ายสาธารณูปโภค สำนักช่าง | เป็นคณะทำงาน |
| ๒.๔ หัวหน้าฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล สำนักยุทธฯ | เป็นคณะทำงาน |
| ๒.๕ นายสุรียา ถานอาตนา วิศวกรเครื่องกลชำนาญการพิเศษ | เป็นคณะทำงาน และ
เลขานุการ |
| ๒.๖ นายวรวิษฐ์ กาญจนปภากุล วิศวกรสุขาภิบาลปฏิบัติการ | เป็นคณะทำงานและ
ผู้ช่วยเลขานุการ |

อำนาจหน้าที่

๑. ตรวจสอบควบคุมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และสนับสนุนเครื่องจักรกล จนกว่าโครงการจะแล้วเสร็จ

๒. ประสานงานความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุน การแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของโครงการให้สำเร็จลุล่วง ประสานการก่อตั้งจิตอาสาของชุมชน ในการรักษาแหล่งน้ำให้ยั่งยืน

๓. รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของประชาชนในพื้นที่ของโครงการ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของโครงการให้ตอบสนองความต้องการให้กับประชาชน ให้ได้มากที่สุด

๔. รวบรวมและเผยแพร่ ผลการปฏิบัติงานตามโครงการ ตามสื่อต่าง ๆ และเว็บไซต์

๕. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการต่าง ๆ

๓. คณะทำงานฝ่ายติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

- | | |
|---|-------------------------------------|
| ๓.๑ ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ | เป็นประธานคณะทำงาน |
| ๓.๒ ผู้แทนจากเทศบาลตำบลบ้านค้อ | เป็นรองประธาน |
| ๓.๓ ผู้แทนคณะกรรมการบ้านโนนลาน หมู่ที่ ๔ | เป็นคณะทำงาน |
| ๓.๔ หัวหน้าฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล สำนักยุทธฯ | เป็นคณะทำงาน และ
เลขานุการ |
| ๓.๖ นางนวลมณี เหล่ากุนทา นักวิเคราะห์นโยบายฯชำนาญการพิเศษ | เป็นคณะทำงานและ
ผู้ช่วยเลขานุการ |

อำนาจหน้าที่

๑. ติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการดำเนินโครงการ

๒. จัดทำรายงานการติดตามประเมินผลของโครงการ ให้ผู้บริหารทราบ และเผยแพร่ผลการติดตามประเมินผล ตามช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ และเว็บไซต์องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖



(นายธาดา พรหมสาขา ณ สกลนคร)

รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รักษาการแทน

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

บันทึกการประชุมประจำเดือนบ้านโนนลาน ม. 4

วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๒๐.๐๐ น.

ณ. ศาลากลางหมู่บ้าน โนนลาน ม. 4

ผู้ร่วมประชุม ๑๒ คน

เริ่มประชุมเวลา ๒๐.๐๐ น.

ระเบียบการที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งในที่ประชุม

- นายทองพูล แสงตาโคตร ผู้ใหญ่บ้าน โนนลาน หมู่ที่ ๔
- แจ้งเรื่องภารกิจงานการวิจัยพืช ปลูกพืชภูมิทัศน์ ร่มหนองส้มแก้ว
- โดยตามร่วมมือ (ทอผ) ระงับบ้าน โนนลาน และเทศบาลตำบลหนอง
- แสงตาโคตร มริการส่วนจังหวัด สอน แก่น ป๋อ เสรี ไร่บวรชัย แล้ว
- จึงขอเชิญทุกท่าน มาประชุมปรึกษาหารือ แะทาง การดำเนินงาน
- ทำแปลงเกษตร เพื่อปลูกพืชสวนครัว และปลูกพืชภูมิทัศน์ในที่
- สถานที่ ๐๐๑ คำสั่งทาง ของหมู่บ้าน

มติที่ประชุม วันทรา

นายทองพูล ๒ เรื่องพิจารณา

- นายทองพูล แสงตาโคตร ผู้ใหญ่บ้าน โนนลาน ม. 4
- ขอเชิญให้ท่านผู้เข้าร่วมประชุม ได้เสนอความเห็น
- นายทองพูล แสงตาโคตร ๒๐/๔๕๐ และแปลงเกษตรเพื่อปลูก
- ไร่บวรชัย ๐๐๑ คำสั่งทาง ของหมู่บ้าน
- นายทองพูล ๒๐/๔๕๐ ขอเสนอ ปลูกพืชภูมิทัศน์
- ในพื้นที่ ๐๐๑ คำสั่งทาง ของหมู่บ้าน

มติที่ประชุม

เห็นชอบให้จัดทำแผนภาพสรุปเพื่อสรุปข้อคิดเห็น
บริเวณรอบรอบหนองสรวง . และปรับปรุงภูมิทัศน์
ให้เป็นสถานที่ ๑๐๐% กำกับของของ หมู่บ้าน

และขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อขอความร่วมมือจากองค์กรบริหารส่วนตำบล -
จังหวัดหนองคาย

วันประชุมวันที่ 3

๓๗
๒๕๐๒

3.1 ขอสนับสนุนเพื่อปรับปรุงพื้นที่สวนสัตว์

3.2 ขอสนับสนุนเพื่อปรับปรุงพื้นที่สวนสัตว์

มติที่ประชุม

21. 30พ.

นายวิรัตน์ งามเมือง ผู้จัดทำ

(๒๕. ๒๕.)

(นายทองสุข ๒๕๐๒)

ผู้จัดทำเอกสาร วันที่ 4

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม ประชาชนบ้านโนนลาน หมู่ที่ ๔
วันที่ 5 เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา 20.00 น.
ณ ศาลากลางบ้าน บ้านโนนลาน หมู่ที่ ๔

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	บ้านเลขที่	ลายมือชื่อ
	นาย ทองพด แสงตาบุตร	6/1	อ. ติณ
1	นาย สัมพันธ์ แสงสี	264/1	
2	นาย วิรัตน์ งามเสียว	24	
3	นาย ทองม่อน ศาส์ใจ	19	ทองม่อน
4	นาย สำกล งามสัน	40	สำกล
5	นาย เสี่ยง งามบุตร	5	เสี่ยง
6	นาย สิริภณ หาญภัก	129	สิริภณ
7	นาย จิวัฒน์ งามสีน	258	จิวัฒน์
8	นาย ภูมิธนา งามบุตร	400	ภูมิธนา
9	นาย ภูมิภรณ์ งามบุตร	381	ภูมิภรณ์
10	นาย อดิสร งามบุตร	10	อดิสร
11	นาย สว่าง งามบุตร	121	สว่าง
12	นาย เมือง งามบุตร	73	เมือง
13	นาย สันติธร งามบุตร	295	สันติธร
14	นาย สันติ งามบุตร	261	สันติ
15	นาย วน งามบุตร	21	วน
16	นาย ชูศักดิ์ งามบุตร	91	ชูศักดิ์
17	นาย วิชา งามบุตร	23	วิชา
18	นาย ประจักษ์ งามบุตร	36	ประจักษ์
19	นาย สิริธร งามบุตร	109	สิริธร
20	นาย สกندر งามบุตร	318	สกندر
21	นาย สันติ งามบุตร	74	สันติ
22	นาย สันติ งามบุตร	160	สันติ
23	นาย สันติ งามบุตร	22	สันติ
24	นาย สันติ งามบุตร	281	สันติ
25	นาย สันติ งามบุตร	335	สันติ
26	นาย สันติ งามบุตร	88	สันติ
27	นาย สันติ งามบุตร	418	สันติ
28	นาย สันติ งามบุตร	39	สันติ
29	นาย สันติ งามบุตร	355	สันติ
30	นาย สันติ งามบุตร	52	สันติ

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม ประชาชนบ้านโนนลาน หมู่ที่ 4

วันที่ 5 เดือน ๕-๕๖ พ.ศ. 2566 เวลา 20-00 น.

ณ ศาลากลางบ้าน บ้านโนนลาน หมู่ที่ 4

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	บ้านเลขที่	ลายมือชื่อ
31	ทอ ประเสริฐ ชาติผด	150	ประเสริฐ
32	ทอ สักดา ทอโคกสี	332	สักดา
33	ทอ มณีจันทร์ สวัสดิ์	30	มณีจันทร์
34	แม่ แก้ว มนลิ่ง	117	แก้ว
35	ทอ กิจชัย โพธิ์ทอง	346	กิตติชัย
36	ทอ อนุวงษ์ งามวงศ์	274	อนุวงษ์
37	ทอ ชำ่ม ทนพันธ์	292	ชำ่ม
38	ทอ วิจารณ์ ลาภบุตร	269	วิจารณ์
39	ทอ อนุภท. นิลน้อย	46	อนุภท.
40	ทอ ชำ่ม อ่อนจันทร์	145	ชำ่ม
41	แม่ วัน คีรีวรรณ	33	วัน
42	ทอ มนต์จันทร์ ไชยวงศ์	124	มนต์จันทร์
43	ทอ ทองสีทอง ชัยทอง	345	ทองสีทอง
44	ทอ สมิธ วงศ์	363	สมิธ
45	ทอ กิตติ มณีจันทร์	312	กิตติ
46	ทอ มนวิทย์ อ่อนจันทร์	279	มนวิทย์
47	ทอ กิตติ อ่อนวงศ์	297	กิตติ
48	ทอ อรรถ อ่อนวงศ์	325	อรรถ
49	ทอ สุธอพันธ์ สัมภาร	114	สุทธพันธ์
50	ทอ สิมลา คันทน	13	สิมลา
51	ทอ ชำ่ม นิลพัชร์		ชำ่ม
52	ทอ กวี นพรัตน์	703	กวี
53	ทอ อนุภท คันทน	327	อนุภท
54	ทอ เสาร์ เพ็ญจันทร์	77	เสาร์
55	ทอ สัมภา นิลพัชร์	7	สัมภา
56	ทอ อนุภท นิลพัชร์	266	อนุภท
57	ทอ มนลิ่ง นิลพัชร์		มนลิ่ง
58	ทอ ทองคำ เพ็ญจันทร์	91	ทองคำ
59	ทอ รงก วัฒนา	54/1	รงก
60	ทอ วิเศษ นิลพัชร์	3	วิเศษ
61	ทอ สัม นิลพัชร์	32	สัม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม ประชาชนบ้านโนนลาน หมู่ที่ 4
วันที่ 5 เดือน เม.ย. พ.ศ. 2566 เวลา 20.00 น.

ณ ศาลากลางบ้าน บ้านโนนลาน หมู่ที่ 4

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	บ้านเลขที่	ลายมือชื่อ
62	ทอ วิจิตร สีวิมล	241	วิจิตร
63	ทอ หิรัญ 11 สหสิทธิ์	405	ทอ
64	ทอ ทองนวล งามระ	128	ทองนวล
65	ทอ จันทร์หอม 12 สหสิทธิ์	321	จันทร์หอม
66	ทอ ทองขาว กลมวิชัย	57	ทองขาว
67	ทอ จีรารักษ์ สิงห์เนตร	44	จีรารักษ์
68	ทอ ทองสุข สิงห์เนตร	56	ทองสุข
69	ทอ สวรรค์ สีโชน		สวรรค์
70	ทอ ทองเฒ่า สิงห์เนตร	313	ทองเฒ่า
71	ทอ นพพร วงษ์สงคราม	53	นพพร
72	ทอ ทองเฒ่า สิงห์เนตร	149	ทองเฒ่า
73	ทอ นพพร งามระ		นพพร
74	ทอ สวัสดิ์ มนพ	66	สวัสดิ์
75	ทอ กลม 11 สหสิทธิ์	95/2	กลม
76	ทอ มณีเกิด เกิดทอง	95/1	มณีเกิด
77	ทอ ไม้มณี นพพร	415	ไม้มณี
78	ทอ สีใส ทองเฒ่า	119	สีใส
79	ทอ วันทอง สหสิทธิ์	99	วันทอง
80	ทอ สหสิทธิ์ 11 สหสิทธิ์	32/1	สหสิทธิ์
81	ทอ มณีจันทร์ ออม	42/1	มณีจันทร์
82	ทอ เก่ง ตาเลื่อง	24	เก่ง
83	ทอ 154 สีหาท	107	154
84	ทอ เจมทอง วงษ์สงคราม	382	เจม
85	ทอ สหสิทธิ์ วงษ์สงคราม	307	สหสิทธิ์
86	ทอ 154 ทองเฒ่า	414	154
87	ทอ สีใส ทองเฒ่า	337	สีใส
88	ทอ สหสิทธิ์ สหสิทธิ์	269	สหสิทธิ์
89	ทอ สหสิทธิ์ สหสิทธิ์	288	สหสิทธิ์
90	ทอ จัน ขาวทอง	6	จัน
91	ทอ สหสิทธิ์ สหสิทธิ์	95/2	สหสิทธิ์
92	ทอ สีใส สีใส	385	สีใส

93 ทอ สีใส สหสิทธิ์ 115 สีใส



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักช่าง ส่วนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ฝ่ายสาธารณูปโภค

ที่ ขก ๕๑๐๐๕.๑/๘๕๒

วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติ “โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน”

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

เรื่องเดิม

ตามที่ฝ่ายสาธารณูปโภค ส่วนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สำนักช่าง ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดทำ โครงการดีเด่น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ตามมติที่ ๒ ตัวชี้วัดที่ ๔ เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ เพื่อเสนอขอรับเงินรางวัลประจำปีสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ นั้น

ข้อเท็จจริง

การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ เพื่อเสนอขอรับเงินรางวัลประจำปีสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ตามมติที่ ๒ มิติด้านคุณภาพการให้บริการ ตัวชี้วัดที่ ๔ ระดับความสำเร็จของโครงการดีเด่นตามหลักเกณฑ์การบริหารจัดการที่ดี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีการดำเนินการเสนอโครงการดีเด่นหรือมีความสำคัญของท้องถิ่น จำนวน ๑ โครงการ ต่อคณะกรรมการจังหวัด และดำเนินการประเมินผลตามตัวชี้วัดที่กำหนด

ข้อเรียนเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

เพื่อให้การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ เพื่อเสนอขอรับเงินรางวัลประจำปีสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ฝ่ายสาธารณูปโภค ส่วนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สำนักช่าง จึงขออนุมัติ “โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน” ภายใต้โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ใช้งบประมาณ ๑๓๔,๖๕๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นสี่พันหกร้อยห้าสิบบาทถ้วน) ขอเบิกจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๖ แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา งบดำเนินงาน ค่าใช้สอย รายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายโครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ตั้งไว้ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ หากเห็นชอบขอได้ลงนามในโครงการและหนังสือที่เสนอมาพร้อมนี้

(นายธนากร พงษ์สิทธิ์) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
(นายธนัญพงศ์ เพ็ชรทอง) หัวหน้าฝ่ายสาธารณูปโภค
(นายณวัฒน์ น้อยวัน) ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
(นายอนุสรณ์ ฤทธิชัย) รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
(นายณพัฑล ปัญญาแก้ว) รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
(นายวิรัตน์ นาคนชม) ผู้อำนวยการสำนักช่าง

อนันต์
(นายพงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
14 ก.ย. 2565
ว่าที่ร้อยเอก (ทงเจตน์ พรฤกษา) ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2 ก.ย. 2565

โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน
ภายใต้โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖
จัดทำโดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วย พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ พระราชบัญญัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ นโยบายของรัฐบาลในการดำเนินโครงการคลองสวย น้ำใส คนไทยมีความสุข แจ้งตามหนังสือจังหวัดขอนแก่น ที่ ขก ๐๐๒๑/ว๒๓๕๔๖ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ และตามนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงมีภารกิจสำคัญในการให้บริการประชาชน การสร้างและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบกและทางน้ำ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยการส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ เช่น การอนุรักษ์แหล่งน้ำโดยการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ ซึ่งการปฏิบัติตามภารกิจดังกล่าวในแต่ละปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้รับการร้องขอจากประชาชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และส่วนราชการอื่น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น นำเครื่องจักรกลเข้าไปปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ ให้มีแหล่งน้ำสะอาดประจําหมู่บ้านเพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพ และสร้างคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้านให้ดีขึ้น

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จึงได้ให้ความสำคัญและถือว่าเป็นภารกิจหลักและเร่งด่วนภารกิจหนึ่งที่จะต้องดำเนินการจึงได้จัดทำ “โครงการประชารัฐร่วมใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และพัฒนาพื้นที่เกษตรชุมชน” ภายใต้โครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐบาล และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ข้อที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น แนวทางการพัฒนาที่ ๕ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นและส่วนราชการอื่น ในการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบกับความเดือดร้อนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำและพื้นที่บริเวณโดยรอบแหล่งน้ำได้อันเนื่องมาจากวัชพืชปกคลุม รกร้าง ไม่ได้รับการดูแลเป็นเวลานาน และเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก เพื่อแจกจ่ายใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผักสวนครัว นำไปสู่การสร้างรายได้ให้ชุมชนพร้อมตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์และมีความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ของกรมควบคุมมลพิษ อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีหน้าที่และภารกิจในการช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์กรภาครัฐได้อีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นการดำเนินงานตามแนวทางพระราชรัฐ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการอื่น ในการร่วมกันอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้านและเพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกแก่ประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้านอย่างยั่งยืน

๒.๒ เพื่อกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้านโดยเครื่องจักรกลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้ประชาชนมีแหล่งน้ำไว้ใช้อุปโภคบริโภค เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการสร้างอาชีพทำแปลงผักสวนครัวสำหรับชุมชน

๒.๓ เพื่อรักษาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์และมีความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ของกรมควบคุมมลพิษ

๒.๔ เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก ใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผักสวนครัวของชุมชน

๒.๕ เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนและนักเรียนในพื้นที่ในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

๓. พื้นที่เป้าหมาย

๓.๑ บริเวณหนองสระแก้ว บ้านโนนลาน ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น พื้นที่ประมาณ ๓๒ ไร่

๓.๒ บริเวณลำห้วยใหญ่ ฝั่งบ้านโนนลาน ตำบลบ้านค้อ พื้นที่กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๒๐๐ เมตร

๔. วิธีดำเนินการ

๔.๑ ประชุมส่วนราชการสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และคณะเจ้าหน้าที่ซึ่งร่วมปฏิบัติงานเพื่อรับทราบนโยบาย ขอบเขตของงาน แนวทางในการปฏิบัติงานในพื้นที่ การแบ่งงานและมอบหมายภารกิจ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของเครื่องจักรกล ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์

๔.๒ ประสานส่วนราชการอื่นหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ประชาชนในหมู่บ้านเพื่อระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และออกสำรวจพื้นที่ เพื่อกำหนดปริมาณงานและขั้นตอนปฏิบัติงานโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการฯ

๔.๓ กิจกรรมลงนามความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๔ นำเครื่องจักรกลตามที่ได้รับอนุมัติ เข้าดำเนินการขุดลอกกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ พร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบแหล่งน้ำ ให้รองรับแปลงเกษตรของชุมชน

๔.๕ กิจกรรมบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชน และสาธิตวิธีการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก เพื่อใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผักสวนครัวของชุมชน

๔.๖ ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทั้งก่อน และหลังการดำเนินการขุดลอกวัชพืชในแหล่งน้ำ พารามิเตอร์ ที่ตรวจวัดได้แก่ ความเป็นกรด-ด่าง (pH), สี (Color), ปริมาณออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen), บีโอดี (Biochemical Oxygen Demand), ซีโอดี (Chemical Oxygen Demand), ไนโตรเจน ทั้งหมด (Total Kjeldahl Nitrogen)

๔.๗ สรุปผลการดำเนินโครงการฯ รวบรวมข้อมูลรายงานผลการปฏิบัติงาน และประชาสัมพันธ์ ทางสื่อช่องทางต่าง ๆ ให้ประชาชนรับทราบ

๕. ระยะเวลาการดำเนินงาน

เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (เดือนมกราคม – เดือนมิถุนายน ๒๕๖๖)

๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๖.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก : สำนักช่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

๖.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : เทศบาลตำบลบ้านค้อ ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น

ชุมชนบ้านโนนลาน ตำบลบ้านค้อ อำเภอเมืองขอนแก่น

สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัด
ขอนแก่น

๗. งบประมาณ

ตั้งจ่ายไว้จำนวน ๑๓๔,๖๕๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นสี่พันหกร้อยห้าสิบบาทถ้วน) สำหรับจ่าย เป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของเครื่องจักรกลในการปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ และ ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชน ในการสาธิตวิธีการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก โดยเบิกจาก ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๖ แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา งบดำเนินงาน ค่าใช้สอย รายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายโครงการกำจัดวัชพืชใน แหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ตั้งไว้ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ภาคส่วนราชการและประชาชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พัฒนาแหล่งน้ำของหมู่บ้าน และมี จิตสำนึกในการอนุรักษ์บำรุงรักษา แหล่งน้ำของหมู่บ้านให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

๘.๒ แหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน ในพื้นที่เป้าหมายได้รับการกำจัดวัชพืช มีแหล่งน้ำไว้ใช้ อุปโภคบริโภค และมีพื้นที่เพาะปลูกแปลงผักสวนครัว ใช้ประกอบอาหารในครัวเรือนและสามารถจำหน่าย สร้างรายได้ให้กับครอบครัว

๘.๓ แหล่งน้ำสาธารณะของหมู่บ้าน มีน้ำที่สะอาดและมีความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยของ ประชาชน โดยอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ของกรมควบคุมมลพิษ

๘.๔ ประชาชนมีความรู้ในการนำผักตบชวามาทำปุ๋ยหมัก และใช้ในแปลงปลูกพืชผักสวนครัวของชุมชน

๘.๕ ประชาชนและนักเรียนในพื้นที่มีจิตสำนึกและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

(ลงชื่อ).....ผู้เขียนโครงการ
(นายวรวิทย์ กาญจนปภากุล)
วิศวกรสุขาภิบาลปฏิบัติการ

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ
(นายสุริยา ถานอาดนา)
วิศวกรเครื่องกลชำนาญการพิเศษ

(ลงชื่อ).....ตรวจสอบ
(นายธัญพงศ์ เพ็ชรทอง)
หัวหน้าฝ่ายสาธารณูปโภค

(ลงชื่อ).....ตรวจสอบ
(นายสมถวิล น้อยวัน)
ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

(ลงชื่อ).....ตรวจสอบ
(นายวิรัตน์ นาคนชม)
ผู้อำนวยการสำนักช่าง

(ลงชื่อ).....ตรวจสอบ
(นายพนพล ปัญญาแก้ว)
รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(ลงชื่อ) ว่าที่ร้อยเอก.....เห็นชอบ
(พงเจตน์ พรภุณา)
ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(ลงชื่อ).....เห็นชอบ
(นายธาดา พรหมสาขา ณ สกลนคร)
รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

(ลงชื่อ).....อนุมัติ
(นายพงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์)
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

รายละเอียดโครงการพัฒนา
แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570)
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ประเด็นการพัฒนาที่ 6 การเสริมสร้างความมั่นคง และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
ยุทธศาสตร์การพัฒนาของ อบท.ในเขตจังหวัดที่ 1 การพัฒนาเมืองและชุมชน
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเมืองและชุมชน
แผนงาน การเคหะและชุมชน

แบบ ผ. 02

ลำดับ ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณและที่ผ่านมา					ตัวชี้วัด (KPI)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
				2566 (บาท)	2567 (บาท)	2568 (บาท)	2569 (บาท)	2570 (บาท)			
1	กักจัดวัชพืชน้ำแหล่งน้ำและงาน วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	เพื่อกำจัดวัชพืชน้ำโดย เครื่องจักรกล อบจ.ขอนแก่น เพื่อให้เกิดการมี ส่วนร่วมของ ประชาชน	- แหล่งน้ำสาธารณะ ประจำหมู่บ้านได้รับการ ขุดลอกกำจัดวัชพืช - เครื่องจักรกลของ อบจ.ขอนแก่น ได้ออก ปฏิบัติงาน	2,652,000	2,652,000	2,652,000	2,652,000	2,652,000	ร้อยละความ สำเร็จของการ ดำเนินการ	-แหล่งน้ำได้รับการ กำจัดวัชพืชทำให้ น้ำสาธารณะไม่เกิด การเน่าเสีย	สำนักงานช่าง
2	อบรมเชิงปฏิบัติการออกแบบ สถาปัตยกรรมเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design)	-เพื่ออบรมในการ ปฏิบัติงานจริงใน ด้านสถาปัตยกรรม เพื่อคนทั้งมวลแก่ บุคลากรของ อบท. ในเขตจังหวัด ขอนแก่น	-อบรมบุคลากรของ อบท.ในเขตจังหวัด ขอนแก่น และบุคลากร หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง กับการช่วยเหลือคนพิการ	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	ผู้เข้าอบรม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	1.บุคลากรของ อบท. ให้ความสำคัญในการ ดูแลผู้พิการในพื้นที่ 2.ผู้พิการได้รับความ ช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น	สำนักงานช่าง

**การติดตามและประเมินผลโครงการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำและงานวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม
ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประจำปี พ.ศ. 2566**

คณะที่ปรึกษา

- | | |
|---------------------------------|--|
| 1. ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ | นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 2. นายสิทธิกุล ภูคำวงศ์ | รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 3. นางประสิทธิ์ ทองแท้ไทย | รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 4. นายธาดา พรหมสาขา ณ สกลนคร | รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 5. ว่าที่ร้อยเอก พงเจตน์ พรภุณา | ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |
| 6. นางอาชีวะห์ ว่องไว | รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น |

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

- | | | |
|---------------------------------------|--|--------------------|
| 1. นายวิบูลย์ เรืองประเสริฐกุล | สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | ประธานกรรมการฯ |
| 2. นายณณทัตพัชรี กันตวธีระณัต | สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | กรรมการ |
| 3. นายจรรณ อ่วยนอก | สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น | กรรมการ |
| 4. นายประไพ ชาญจระเข้ | ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น | กรรมการ |
| 5. นางฐิติรัตน์ อัครสุริย์ | ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น | กรรมการ |
| 6. ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น | หัวหน้าส่วนราชการ | กรรมการ |
| 7. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดขอนแก่น | หัวหน้าส่วนราชการ | กรรมการ |
| 8. นางอาชีวะห์ ว่องไว | รองปลัดฯ อบจ.ขอนแก่น รับผิดชอบสำนักยุทธศาสตร์ฯ | กรรมการ |
| 9. ดร.มงคล อติอนุวรรตน์ | ผู้ทรงคุณวุฒิ | กรรมการ |
| 10. นายประยุทธ์ ชาญนวงศ์ | ผู้ทรงคุณวุฒิ | กรรมการ |
| 11. นางสาวเสาวลักษณ์ แสงนัม | หัวหน้าส่วนแผนงานและงบประมาณ | |
| | รท.ผอ.สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ | กรรมการฯ/เลขานุการ |

คณะทำงาน

- | | | |
|---------------------------|--|----------|
| 1. นางเย็นแข จันทะรี | หัวหน้าฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล | คณะทำงาน |
| 2. นางนวลมณี เหล่ากุนทา | นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ | คณะทำงาน |
| 3. นายณัฐวัฒน์ แวมณีนวดี | นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ | คณะทำงาน |
| 4. นางสาวสุกฤตา หาญศรี | เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน | คณะทำงาน |
| 5. นางรุ่งฤทัย คำรงชัย | ผู้ช่วยนักวิชาการคอมพิวเตอร์ | คณะทำงาน |
| 6. นางสาวกรกนก วิริยปิยะ | ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ธุรการ | คณะทำงาน |
| 7. นางสาวศิริวรรณ ตาหมื่น | ผู้ช่วยนักวิเคราะห์นโยบายและแผน | คณะทำงาน |
| 8. นางสาวพรกนก คำวิเชียร | พนักงานจ้างเหมาบริการ | คณะทำงาน |

